Mason Sözlüğü'nde Gezintiler – 1

Kısaltmalar ve Açılımları

Bu çalışma **"Ansiklopedik Mason Sözlüğü"** adlı kitabın, 2013 tarihli 6. basımından alıntılarla düzenlenmiştir.

Masonlukta bir sözcük ya da terimin kısaltması, başharfinden ya da ilk iki (bazenüç) harfinden sonra tek bir nokta(.) ya da geleneksel olarak simetrik üç nokta (∴) ile oluşturulur. Bunlardan hangisini kullanılacağı tercihe bağlıdır; kesin bir kuralıyoktur.

A

A. A. O. N. M. S.

Ancient and **A**rabic **O**rder of **N**obles of the **M**ystic **S**hrine:
"Gizemli Türbe soylularının Antik ve Arap Tarikatı"
yani Şrayner (Shriner) Örgütü.

Şrayner (Shriner) Örgütü, Masonluk ile bazı benzerlikleri ve bir bakıma ilişkileri bulunan, Amerikan kökenli bir iyilik işleri kuruluşudur. Ancak Amerika Birleşik Devletleri'nde, beyazlar ve siyahlar arasındaki ırk ayırımcılığı hâlâ giderilememiş olduğu için, siyah masonların örgütü var: **A. E. A. O. N. M. S.** **A**ncient **E**gyptian **O**rder of **N**obles of the **M**ystic **S**hrine: Gizemci Türbe Soylularının Eski Mısır Tarikatı.

A. A. S. R. / A. & A. S. R.

Ancient and **A**ccepted **S**cottish **R**ite (İng.);
Alter und **A**ngenommener **S**chottischer Ritus (Alm.):
"Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti".

Günümüzde dünyadaki en yaygın mason riti.

Diğer dillerdeki kısaltmaları farklıdır.

A. F. A. M. / A. F. & A. M.

Ancient **F**ree and **A**ccepted **M**asons (İng.);
Alte **F**reie und **A**ngenommenen **M**aurer (Alm.):
"Eski Özgür (Hür) ve Kabul Edilmiş Masonlar".

Sadece Anglosakson Masonluğu topluluğundaki mason kuruluşlarınca kullanılan, o tarz Masonluğu benimseyerek uygulayan obediyanslara göre, toplulukların niteliği.

"Özgür Masonluk" (Hürmasonluk) ile "Eski Özgür Masonluk" terimleri arasında sadece Masonlukta geçerli önemli bir anlam farkı vardır.

Özgür Masonluk, yalnızca Ortaçağ masonları ve sonrasının mesleğini niteler. Sonradan buna "Operatif Masonluk" denmiş ama Spekülatif Masonlukta da Özgür Masonluk terimine sahip çıkılmıştır.

Eski Özgür Masonluk ise, tarih öncesi çağların masonluk mesleği ve zanaatıdır; Süleyman Mabedi'nin yapımı zamanından *(M.Ö. 10. yüzyıl)* daha önceki bir tarihte başladığı benimsenir. Böylece, "Eski Özgür ve Kabul Edilmiş Masonlar" teriminin kullanılması ile günümüzdeki Masonluğun, Antikçağdan bu yana tüm dönemlerde içerdiği belirtilmiş olmaktadır.

A. M. E.

Alliance **M**açonnique **E**uropéenne *(Fra.)*: "Avrupa Mason Birliği"

Bu kurumun ayrıntılarını eş anlamlısı olan E harfinde göreceğiz.

A. M. I.

Association **M**açonnique **I**nternationale (Fr.):
"Uluslararası Masonluk Birliği".

1921 yılında Cenevre'de kurulmuş ve yaklaşık otuz yıl kadar çalışabilmiş olan uluslararası nitelikli bir mason örgütü.

A. M. O. R. C.

Ancient and **M**ystical **O**rder of **R**osae **C**rucis (İng.-Lat.): "Antik ve Gizemci Rozkrua (Gül-Haç) Tarikatı"

Amerika Birleşik Devletleri merkezli çağdaş Rozkrua (Gül-Haç) örgütü.

Spekülatif Masonluğa pek yakın ve birçok benzerlikleri olan gizemci *(mistik)* nitelikli bu tarikat 1877'de Kanada'da, 1880'de Amerika Birleşik Devletleri'nde örgütlenmiş olup, 9 derecelibir öğretim sistemi vardır.

A. Q. C.

Ars **Q**uatuor **C**oronatorum

İngiltere'de masonik araştırmalar yapan dünya çapında ünlü Quatuor Coronati adlı locanın, her yıl çıkarılan yayımlarının genel adı.

Bir çalışmanın kaynakçası belirtilirken ***"A.Q.C. Vol. ....."*** diye bir referans verildiği görülebilir. Bu, "Ars Quatuor Coronatorum Bölüm ..." anlamına gelir.

Ap.

Apprenti (Fra.); **Ap**prentice (İng.): **"**Çırak"

Genel olarak Masonluğun ilk derecesi ve bu derecedeki mason.

Çıraklık derecesi, diğer birçok ekolde ve sistemde olduğu gibi, Masonlukta da ilk bilgilerin alındığı öğrenim aşamasıdır. Batı dillerinde Türkçedeki karşılığı çırakolarak benimsenmiş sözcüklerin etimolojilerine bakılırsa, bunların "öğrenen" anlamına geldiği görülür.

Ar.

Areopaj

Fra. Aréopage; *İng.* Areopagus; *Alm*. Areopag

Sözlük anlamı bakımından "bilge kişilerin toplantısı".

Etimolojik kökeni bakımından, bu terim Yunanca "Arius Pagus"tan alınmadır. Antik Yunan'da Atina'nın yüksek yargı kurulu bu adı taşırdı. Bundan esinlenilip, bazı yüksek derece atölyelerine areopaj denmiştir. Bunlardan biri de Eski ve KabulEdilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin 19.-30. derecelerinde çalışan atölyedir.

A. U. M.

Architectis **U**niversus **M**undi *(Lat.):* "Dünya Evreninin Mimarı"

Bu kısaltma ve açılımı, "Evrenin Ulu Mimarı" kavramı ile özdeşleştirebilmek için âdeta zorlama ile oluşturulmuş gibidir. "Aum" terimiyle bağlantısı yoktur.

B

B Harfi

Çoğu alfabelerin ikinci harfi.

Masonlukta B harfi ile başlayan birçok sözcük ve kavram vardır. Tek başına B harfi, bunlardan bazılarını temsil etmek üzere kullanılır.

B harfinin geçtiği çoğu yerde J harfi de geçer. Nitekim bir mason locasının çalıştığı mabedin giriş kapısının her iki yanında irice birer sütun vardır ve bunlar B-Sütunu ile J-Sütunu olarak anılır. Bu konuyu bir başka gezintimizde göreceğiz.

B∴

1. Brother (İng.)**; B**ruder (Alm.): "Kardeş" (erkek); "Birader"

2. Boaz

Bir mason mabedinde kapının yanında yer alan İkiz Sütunlar'dan birinin adı.

İbranicedeki sözlük anlamı bakımından "tam gücünde" demek olduğu söylenir.

B. D. S. P. H. G. F.

Beauté - **D**ivinité - **S**agesse - **P**uissance - **H**onneur - **G**loire – **F**orce (Fra.):

ve

B. D. W. P. H. G. S.

Beauty - **D**ivinity - **W**isdom - **P**ow er - **H**onour - **G**lory - **S**trength" (İng.)

"Güzellik, Tanrısallık, Bilgelik, Kudret, Onur, Şan, Güç (Kuvvet)"

Sözlükteki kısa tanımlarını alalım.

Güzellik

Fra. Beauté, Grace; *İng*. Beauty; *Alm*. Schönheit

Hoşnutluk, sevinç ve mutluluk veren düzenlilik, uyum, yararlılık, birlik ve yetkinlik.

Masonluktaki her amaç, her ilke ve her uğraşı, mutlaka güzelliği arar. Çünkü güzel olmayan ya da güzelliğe yönelmeyen hiçbir aşama ve gelişmeden "olumlu ve yararlı bir evrim" olarak söz edilemez.

Sözlükte "tanrısallık" kavramı yok; "Tanrı" kavramı var.

Tanrı

Esk. Allah; *Lat*. Deus; *Yun*. Theos; *Fra*. Dieu; *İng*. God; *Alm*. Gott

Dinlerde ve inanç sistemlerinde en üstün güç, evrenin yaratıcısı ve tek egemeni yada doğaüstü yüce varlık.

Tanrı kavramının dünya yüzünde benimsenmiş tek ve ortak, üzerinde uyuşmaya varılmış olan belirgin bir tanımı yoktur. Bu sözcüğün tanımı, benimsenen dinin yada inancın özelliğine göre değişir.

Bilgelik

Esk. Hikmet; *Fra.* Sagesse; *İng.* Wisdom; *Alm.* Weisheit

Bilgi ve erdemin birleşiminden oluşan olgunluk.

Bilgelik, insanın özvarlığını bilmesinden doğan bir içsel aydınlıktır. Şiddetli istek ve tutkulara gem vurmak suretiyle, ruhsal bütünlüğe kavuşabilmektir. Özverive tolerans ile egemenlik ve gelişme buyrultusunu bir araya getirebilmektir.

Sözlükte "kudret" kavramı da yok.

Onur

Esk. Şeref, Haysiyet; *Fra.* Honneur, Dignité; *İng.* Honour, Dignity; *Alm.* Würde

Bireyin kendine saygı duyması ve başkalarının indinde de saygın kişi olması.

Onur, masonik erdemlerin tümü içinde en üstünü olarak tutulur. Bir masonun, tüm diğer bireysel niteliklerinden önce onurlu bir kişi olması gerekir. Nitekim yüzyıllar boyunca birçok ülkede Masonluk, yalnızca masonların onur sahibi kişiler oldukları bilindiği için yüceltilmiştir.

Güç

Eş. Kuvvet; *Fra.* Force, Puissance; *İng.* Strength; *Alm.* Stärke

Düşünü ve tasarımların gerçekleşebilmesi ya da eyleme dönüşebilmesi için gerekli olan bütünleyici öğe.

Masonlukta güç, masonik çalışmalara yön veren "bilim-akıl-bilgelik" üçlemesi yada "aklühikmet"in bütünleyicisidir. Bilimile birleşmiş ya da bilimi kendi başına bırakmış olsun, akıl ve bilgelik *(hikmet)* güçten yoksun olursa, en üst düzeye ulaşmış olsalar bile yalnızca tasarım, düşünce ve görüş alanında kalır. Bundan, uygulamada *(pratikte)* bir yarar sağlanamaz.

El ele vermiş bilim, akıl ve bilgeliğin ya da akıl ve hikmetin başarılı olabilmesi için, her şeyden önce bilgisizliğe, dogmalara, boş inançlara ve bağnazlığa üstün gelebilmeleri gerekir. Bunun için, kuram ve sözde kalmayıp, uygulamaya dönüşmeleri zorunludur. Bu amaçla güçten yararlanıp, onunla bütünleşmeleri kaçınılmaz.

Sözlükte "şan" sözcüğü çok yerde geçiyor ama bir tanım verilmemiş.

B∴ L∴

ya da

Bü∴ Lo∴

Büyük **Lo**ca.

aynı anlamda olmak üzere

B∴ M∴

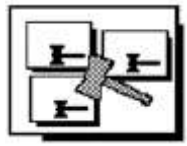
1. Büyük **M**ahfil

2. Büyük **M**aşrık

Büyük Loca

Esk. Mahfil-i Âzam; *Eş.* Büyük Mahfil, Granloj
Fra. Grand Loge; *İng.* Grand Lodge; *Alm.* Grossloge

Masonluğun simgesel derecelerinde çalışan ve aynı riti uygulayan locaların oluşturup bir **"obediyans"** olarak bağlandığı, bağımsız masonik kuruluş.

Büyük loca, kendisini oluşturan locaların tümünü, onlardan aldığı ortak yetkiyle temsil eden bir yönetsel ve otoriter kuruluştur. Tüm mason kuruluşlarınca benimsenmiş olan bir geleneksel kural uyarınca; kurulabilmesi için en az üç özgür, düzenli ve bağımsız locanın, kendi buyrultu ve kararlarıyla bir araya gelmeleri gerekir.

Bu arada bir de "büyük maşrık" terimi geçti. Ona da bakmalıyız.

Büyük Doğu

Esk. Maşrık-ı Âzam; *Eş.* Büyük Maşrık, Granoryan
Fra. Grand Orient; *İng.* Grand Orient, Grand East; *Alm.* Grossorient

Değişik ritlerde çalışan ya da Masonluğun simgesel derecelerinin üzerindeki bazı derecelerde de çalışmalar yapan locaları sinesinde barındırabilen obediyans.

Türk Masonluğu'nun tarihinde bir Büyük Maşrık vardı. Fakat Büyük Doğu hiç olmadı ve günümüzde de yok. Bu nedenle bir kısaltması da yok.

Bu noktada, sözlükte bulunmayan fakat günümüzde kullanılmakta olan bir kısaltmayı ekleyelim.

B. M. M. D.

Büyük **M**ason **M**ahfili **D**erneği

Türk Masonluğu'nun 1966 yılında ikiye bölünmesiyle birlikte kurulan **Türkiye Büyük Mason Mahfili**'nin, 1992 yılı sonrasında da Özgür Masonlar Büyük Locası'nın T.C. yasaları uyarınca kurulmuş olan resmî derneği.

B. Ü. / Bü. Üs.

Büyük **Üs**tat.

Esk. Üstad-ı Âzam; *Fra.* Grand Maître: *İng.* Grand Master; *Alm.* Grossmeister

Masonluğun simgesel derecelerinde çalışan locaların oluşturduğu bir obediyansın yetkili yöneticisi.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası da dahil bazı uygulamalarda **"En Muhterem Büyük Üstat"**, Özgür Masonlar Büyük Locası'nda **"Pek Saygıdeğer Büyük Üstat"**, Kadın Mason Büyük Locası'nda **"Pek Muhterem Büyük Üstat"** olarak anılır. Bu eklemelerin nedeni "büyük üstat" unvanının pek yalın olması ve Masonluğun bazı yüksek derecelerinde de bir masona "büyük üstat" denilmesidir.

[Bu büyük üstat bijusu örneği, Türkiye'de kullanılmamaktadır.]

Ba ∴

Batı.

Bu konu aslında "mabet" ile bağlantılı anlatımdaki gezintide görülecek. Şimdilik kısa tanımına bakalım.

Esk. Garp; *Fra.* Occident; *İng.* West; *Alm.* Westen

Bir mason mabedinin kapısının bulunduğu yön ve yer.

BB ∴ / BB.

Brethren (İng.)**; B**rüder (Alm.): **B**iraderler

BB ∴ GG ∴

Büyük **G**örevliler

BB ∴ LL ∴

Büyük **L**ocalar

Masonlukta bir sözcük çift büyük harf ile gösterilince, o sözcüğün çoğul hali verilmiş oluyor. Birden çok sözcükten oluşan çoğul bir terimin kısaltmasında ise her bir sözcük çift büyük harf ile belirtiliyor. Daha sonra bu yöntemin başka örneklerini de göreceğiz.

Be ∴

Berat

Açıklaması, Mason Sözlüğü'nde şöyle bir başlık altında:

Patent

Esk. Berat, Bröve; *Fra.* Brevet, Patente, Charte; *İng.* Warrant, Charter; *Alm.* Stiftsbrief

1. Bir mason kuruluşunun "düzenli" sayılabilmesi için, kendinden önce kurulmuş ve eş nitelikli bir diğer mason kuruluşunca "tanınmış" olduğunu gösterir belge.
2. Bir loca, atölye ya da şapitrin, çalışmalarına başlayabilmesi için, bağlı olacağı masonik otoriteden alması gereken izin ve onay belgesi.

Bü ∴

Büyük.

Bu kısaltma tek başına değil, kendinden sonra gelen bir sözcüğün kısaltmasıyla bir arada kullanılır. Sık sık kullanılan örnekler:

Bü ∴ Lo ∴ : Büyük Loca
Bü ∴ Üs ∴ : Büyük Üstat
Bü ∴ Na ∴ : Büyük Nazır
Bü ∴ Sek ∴: Büyük Sekreter

C

C. B. C. S.

Chevalier **B**ienfaisant de la **C**ité **S**ainte (Fra.): "Kutsal Kentin İyiliksever Şövalyesi"

Bu, İngiliz Masonluğu Sistemi'ndeki bir ileri derece unvanıdır.

C∴ K∴ H∴ / C∴ K∴ S∴

Chevalier **K**ado**s**h: "Kadoş Şövalyesi".

Kadoş Şövalyesi

Eş. Kadoş Şövalyesi Büyük Seçilmişi; Büyük Seçilmiş Kadoş Şövalyesi
Fra. Chevalier de Kadosh; *İng*. Knight Kadosh; *Alm*. Ritter Kadosch

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin 30. derecesi.

Tek başına "Kadoş" sözcüğünün kısaltması ise K harfinde…

C. L. I. P. S. A. S.

Centre de **L**iaison et d'**I**nformation des **P**uissances **M**açonnique **S**ignataires de l'**A**ppel de **S**trasbourg (Fra.): "Strasbourg Çağrısını İmzalayan Masonik Güçlerin Haberleşme Merkezi"

Bu örgüt, 1961 yılında Kıta Avrupası'ndaki 10 obediyansın bir araya gelmesiyle oluşturuldu. Amacı, bir bakıma, 40 yıl önce kurulmuş ve kısaca AMI olarak bilinen "Uluslararası Masonluk Birliği"ni yeniden canlandırmaktı.

Günümüzde bu örgüte üye olan obediyansların sayısı, Türkiye'deki Özgür Masonlar Büyük Locası ile Kadın Mason Büyük Locası dahil 108 dolayındadır. Örgütün etkinlikleri, her yıl farklı bir ülkede düzenlenen uluslararası toplantılarda sürdürülür. Bu toplantılarda, genel olarak Masonluğu ve insanlığı ilgilendiren konular üzerinde görüşmeler yapılır. Bu toplantılardan biri de 2001 yılında İstanbul'da yapılmış olup, 2023 toplantısının da yine İstanbul'da yapılması planlanmıştır.

Bununla dolaylı bağlantısı olan bir diğeri daha var.

C. L. I. M. A. F.

Comité de **L**iaison de la **Ma**çonnerie **F**éminine (Fra.):
"Kadın Masonluğu İletişim Kurulu".

Kadın mason obediyanslarının uluslararası örgütü.

1982 yılında Fransa Kadın Masonlar Büyük Locası'nın *(Grande Loge Féminine de France)* önderliğiyle kurulmuş olan bu uluslararası örgüt, benimsediği ilkeler ve çalışma tarzı bakımından CLIPSAS adlı bir diğer uluslararası örgütün benzeridir.

Türkiye'deki Kadın Mason Büyük Locası bu örgütün de üyesidir.

C. U. E.

Chaîne d'**U**nion **E**uropéenne (Fra.): "Avrupa Birlik Zinciri"

Avrupa Birlik Zinciri

Fra. Chaine d'Union Européenne; *İng.* European Chain of Union; *Alm.* Europäische Bruderkette

1950'li yıllarda kimi Avrupalı masonların kurduğu evrensel nitelikli bir örgüt. Bu örgüt, kurucularının beklediği ilgiyi görmedi ve bir varlık gösteremedi.

Bunun bir benzerini daha sonra L. U. F. başlığı altında göreceğiz.

Ç

Ç.∴

Çırak

ÇÇ.∴

Çıraklar

Çe.∴

Çekiç

Esk. Matraka; *Fra.* Maillet; *İng.* Gavel; *Alm.* Hammer

Yapı işlerinde, çakmak, vurmak, ezmek ve gereğinde kırmak için kullanılan el âleti.

Mason birimlerinde, başkan ve nazırları *(yardımcıları)*, çalışma düzenini sağlamak ve uygulanan ritüelin gerektirdiği simgesel vuruşlarını yapmak üzere birer simgesel ahşap çekiç kullanır.

D

D.∴

- **D**avut
- **D**arius
- **D**erece

Davut

Batı dillerinde: David

M.Ö. 1029-974 tarihleri arasında İsraillilerin kralı.

Masonlukta Davut'un adı, Süleyman'ın babası oluşundan ötürü geçer.

Darius

Eş: Dara, Daryaveş

M.Ö. 522-486 tarihleri arasındaki Pers imparatoru.

Derece

Fra. Grade, Degré; *İng.* Degree; *Alm*. Grad

Eğitim ve öğretimini bir aşamalar silsilesi içinde, zamanla ve yavaş yavaş veren kuruluşlarda, bu silsilenin her bir aşaması ya da basamağı.

D.∴ D.∴ P.∴

Droit **de P**asser (Fra.): "Geçiş hakkı"

Bu terim Masonluktaki alegorik öykülerden "İkinci Mabedin Yapımı" konusuyla bağlantılıdır. Daha sonra bu kısaltmanın bir diğer versiyonunu da göreceğiz.

D.∴ M.∴ J.∴

Deus **M**eumque **J**us (Lat.):"Tanrı ve benim hakkım"

Bu sözcük öncelikle Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin 1786 tarihli anayasasının başında geçer. Türkiye'de Yüksek Şûra bu dövizi kullanmayı sürdürürken; Süprem Konsey kullanılmamasını uygun görmüştür.

D. Ö.

Düşünce / **D**üşünme **Ö**zgürlüğü

D.∴ Z.∴

Darius – **Z**orobabel

Zorobabel

Eş. Zerubabel

Kudüs'te, Babil Kralı **Nabukadnezar**'ın yıktırmış olduğu **Süleyman Mabedi**'nin yerine **İkinci Mabet**'i yaptırmış olan Yahudi prensi.

DD.∴

Dereceler

Masonluktaki kısaltmalarda bir sözcük çift büyük harf ile gösterilirse,çoğulkipindedir. Çift veya daha çok sözcükten oluşan terimlerin kısaltmasında her bir sözcük aynayn çift büyük harf ile kısaltılır. Bunun örneklerini daha sonra da göreceğiz.

Di. Kes.

Dilek **Ke**sesi

Mason Sözlüğü'nde bu başlığın da tanımı verilmemiş. Şunu belirtebiliriz: "Öneri Kesesi" olarak anılan kesi, bazı yerde böyle niteleniyor.

Dis.∴ Kur.∴

Disiplin **Kur**ulu

Esk. Haysiyet Divanı; *Eş.* Haysiyet Kurulu; *Fra.* Commission de Discipline; *İng.* Disciplinary Committee; *Alm.* Disziplinkommission

Herhangi bir dernek ya da kurumda; yasalara, tüzüklere, ilkelere, töreye, geleneklere ve belirli disiplin kurallarına aykırı tutum, davranış, uygulama ve işlemlerle karşı karşıya gelinmesi durumunda; gerekli inceleme ve yargılamayı yapan, kusur ya da suçun kesinlik kazanması durumunda suçluların nasıl cezalarını belirleyen yetkili organ.

Her mason kuruluşunda mutlaka bir ya da birkaç disiplin kurulu vardır. Bu kurullar, mason kuruluşlarının tüzükleri uyarınca, yer yer farklı şekillerde oluşturulur ama çalışma yöntemleri benzerdir.

Do.∴

Doğu

Esk. Şark; *Fra.* Est, Orient; *İng.* East, Orient; *Alm.* Osten, Orient

1. Yerküre üzerinde yaşayanlara göre, güneşin doğduğu yön.

Bu tanım, Masonlukta "ışık" kavramıyla bağlantılı olmak üzere ayrı bir önem taşıyor.

2. Bir mason mabedinde, kapının tam karşısına gelen yön ve mabedin bu bölümü.

Dok.

Dokunuş

Esk. Temas; *Fra.* Attouchement; *İng.* Touch; *Alm.* Berührung

Bir masonun bir diğerine "el işareti" (lems) vermesi sırasında; serbest kalan parmaklarıyla âdeta "parola" niteliği taşıyan bazı özel ve belirli vuruşlardabulunması.

Dü∴ Du∴

Düzen **Du**ruşu ya da **Dü**zenli **Du**ruş

Esk. Nizam Vaziyeti, İhtiram Vaziyeti; *Fra.* Signe d'Ordre, Position d'Ordre
İng. Order Form, Standing to Order; *Alm.* Ordenform

Bir masonik birimin mabette yaptığı oturumunda, tüm masonların ritüelik olarak uygulamaları gereken duruş şekli.

Masonluktaki her derecenin kendine özgü bir düzen duruşu vardır. Bu duruş şekli, ayakta iken, çoğunlukla sağ elin, bazı derecelerde her iki elin birden,pekenderolarakda yalnızca sol elin belirli bir şekilde tutulması suretiyle yerine getirilir. "Saygı duruşu" olarak da anılır.

Çoğu uygulamalarda, bir masonik birimin oturum sırasında çekiç kullanan görevlileri (başkan ve nazırlar), düzen duruşuna ritüelde belirtilen şekilde katılmaz, sağ elle tuttukları çekiçlerini sol omuzları üzerine yaslamakla yetinirler.

E

E. A.

Entered **A**pprentice (İng.): "Çırak".

E. K. E. İ. R.

Eski ve **K**abul **E**dilmiş İskoç **R**iti

ya da

E. K. S. R. / EKSR

Eski ve **K**abuledilmiş **S**koç **R**iti

Önceki, bu ritin egemen organlarından Türkiye Süprem Konseyi ile Kadın Süprem Konseyi'nin, sonraki ise Türkiye Yüksek Şûrası'nın benimseyişi…

Esk. Kadîm ve Makbûl İskoç Riti
Fra. Rite Ecossais Ancien et Accepté; *İng.* Ancient and Accepted Scottish Rite
Alm. Alter und Angenommener Schottischer Ritus

Aslında bu ritin Türkçedeki doğru yazılışı "Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti"dir. Bu şekildeki yazılım ve kısaltma, terimin İngilizcedeki karşılığına ve "A. A. S. R." biçimindeki kısaltmasına daha yakın bir benzerlik sağlamak amacı ile 1985 yılından sonra Türkiye Yüksek Şûrası tarafından yeğlenmiştir.

Burada "kabuledilmiş" sözcüğünün bitişik olması ve "İskoç" yerine "Skoç" sözcüğünün kullanılması, aslında günümüzdeki Türk dili kuralları bakımından yanlıştır. Fakat bu bilerek böyle kullanılmakta olup, bir yazılım yanlışlığı söz konusu değildir.

Günümüzde dünyadaki en yaygın mason riti. (2020)

Bu rit, üçü simgesel ve otuzu yüksek olmak üzere, toplam 33 dereceden oluşur. Diğer mason ritlerinin çoğunda pek görülemeyen bir özelliği çalışma sistemindeki esnekliktir. Her ülkede, ritin tüm derecelerindeki çalışmaları düzenleyerek yönetmek üzere bir bağımsız egemen otorite kurulabilir. Bu egemen otorite yüksek konsey (yüksek şûra / süprem konsey) olarak anılır.

E. M. A.

European **M**asonic **A**lliance *(İng.)*

Avrupa ülkelerindeki obediyansların katılabildiği, 2016 yılında kurulmuş bir uluslararası mason örgütü.

Bu örgüte günümüze kadar 30 kadar obediyans katıldı. Örgütün önemli bir özelliği, diğer uluslararası mason kuruluşları gibi sadece masonik nitelikli bir iletişim örgütü olmakla kalmayıp, Avrupa Birliği Parlamentosu çerçevesinde bir resmi dernek niteliği taşımasıdır.

Fakat bunun öncesi var:

E. M. E.

Espace **M**açonnique **E**uropéenne (Fra.): "Avrupa Masonluk Ortamı".

Bir uluslararası mason örgütü.

Bu örgüt, Liberal Masonluk çevresinde sadece Avrupalı obediyansların katılımı ile 2002 yılında oluşturuldu. Bir bakıma, kısa bir süre önce başarısız bir oluşum olan A.M.I.L. adlı örgütün devamı niteliğini taşıyordu.

Bu örgütün amacı aslında Avrupa Birliği üyesi ülkelerin mason obediyanslarını bir araya getirmek olmasına karşın, Türkiye'den Özgür Masonlar Büyük Locası da bu oluşuma katıldı. Hatta her yıl düzenlenen toplantılarından biri de İstanbul'da yapıldı.

Bu örgüt 2016 yılında yerine kısaca A. M. E. ya da E. M. A. olarak anılan Avrupa Mason Birliği'ne bıraktı.

E. M. B. Ü.

En **M**uhterem **B**üyük **Ü**stat.

En Muh.∴

En Muhterem

Fra. Plus Respectable: *İng*. Most Worshipful: *Alm*. Meist beachtlich

Bazı büyük locaların uygulamalarında, tüzükler uyarınca büyük üstadın niteliği.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'nda, daha önce büyük üstatlık yapmış olan kişiler yaşam boyu bu sıfatı taşır.

En Muhterem Büyük Üstat unvanı da sadece bu büyük loca tarafından kullanılır.

E.∴ O.∴ L.∴

Ex **O**riente **L**ux (Lat.): "Doğu'dan ışık gelir."

Işığın doğudan geldiği, Masonluğun çeşitli derecelerinde yinelenir. Bu simgesel deyişin iki belirgin anlamı vardır:

a) Güneş her gün doğu yönünden doğar. Tüm dünyada aydınlık doğudan başlayarak yayılır.

b) Doğanın ve evrenin gizemlerini çözümlemeye yarayan bilimsel yöntemler ve ilk bilgiler, "Batı"ya "Doğu"dan gelmiştir.

E.∴ U.∴ M.∴ / Ev.∴ Ul.∴ Mi.∴

Evrenin **U**lu **M**imarı

E.∴ U.∴ M.∴ 'nı A.∴

Evrenin **U**lu **M**imarı'nı **A**narak

E.∴ U.∴ M.∴ O.∴

Evrenin **U**lu **M**imarı **O**nuruna

E.∴ U.∴ M.∴ S.∴

Evrenin **U**lu **M**imarı **S**imgesiyle

E.∴ U.∴ M.∴ Ş.∴

Evrenin **U**lu **M**imarı **Ş**anına ya da **Ş**erefine.

Şimdi burada bir tanım gerekiyor.

Evrenin Ulu Mimarı

Esk. Sanî-i Âzam-ı Kâinat; Kâinatın Ulu Mimarı
Fra. Grand Architecte de l'Univers; *İng.* Great Architect of the Universe
Alm. Allmächtigebaumeister aller Welten

Masonluktaki en yüce kavram.

Bir yüce kavram, Masonluktan başka hiçbir kurumda "Evrenin Ulu Mimarı" olarak anılmaz. Bu kavram ve benzerleri ile bunların Batı dillerindeki karşılıkları, yalnızca Masonluğa özgüdür.

Bu ve benzeri kavramlar, Masonlukta üzerinde en çok tartışma yapılmış olan bir konunun temelini oluşturur: "Masonlukta benimsenmesi gerekli inanç" konusu...Bu, günümüzde bile dünyada henüz tam ve kesin bir sonuca bağlanamamıştır.

Es.∴

Eski

Es.∴ B.∴ Ü.∴ / Es.∴ Bü.∴ Üs.∴

Eski **Bü**yük **Üs**tat

Esk. Kadîm Üstad-ı Âzam; *Fra.* Passé Grand Maître;
İng. Past Grand Master; *Alm.* Altgrossmeister

Bir obediyansta daha önce büyük üstat olarak görev yapmış olan bir kişi.

Birçok obediyansın tüzükleri uyarınca, daha önce o obediyansta büyük üstatlık yapmış olan masonlara protokolde özel bir yer verilir, en azından geçmiş hizmetleri nedeniyle kendilerine özenli bir saygı gösterilir.

Es.∴ S.∴ Ü.∴ / Es.∴ Sa.∴ Üs.∴

Eski **Sa**ygıdeğer **Üs**tat.

Es.∴ Ü.∴ M.∴ / Es.∴ Üs.∴ Muh.∴

Eski **Üs**tad-ı **Muh**terem

Esk. Kadîm Üstad-ı Muhterem
Fra. Vénérable Maître d'Honneur; *İng.* Past Worshipful Master; *Alm.* Altstuhlmeister

Bir locada, geçmiş olan son dönemden daha önceki bir tarihte saygıdeğer üstat/üstad-ı muhterem olarak görev yapmış bulunan bir mason.

Bu niteliği taşıyan herhangi bir masonun yönetsel görevi sona ermiştir. Locasında protokol bakımdan herhangi özel bir yeri yoktur.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'ndaki eski üstad-ı muhteremler yaşamları boyunca bireysel olarak adlarının başında "muhterem" sıfatını taşır.

Bu tanımlarda dikkat edilmesi gereken bir nokta, "eski" teriminin bir locada görevi devretmiş olan bir önceki saygıdeğer üstat/ üstad-ı muhterem ve büyük locada bir önceki büyük üstat için geçerli olmadığıdır.

F

F∴

Frère (Fra.); "Erkek kardeş"

F. A. M.

Free and **A**ccepted **M**asons (İng.);**F**rei und **A**ngenommenen **M**aurer (Alm.): "Özgür (Hür) ve Kabul Edilmiş Masonlar".

Bu kısaltma daha önceki A. F. A. M. biçimindeki kısaltmanın benzeri.

F∴ M∴ / Fm.

1. **F**ranc-**m**açon ve **F**ranc-**m**açonnerie (Fra.); **F**ree**m**ason ve **F**ree**m**asonry (İng.); **F**rei**m**aurer ve **F**rei**m**aurerei (Alm.): "Özgür mason ve Masonluk".

2. **F**ran**m**ason ve **F**ran**m**asonluk.

Bu açılımlara kısaca değinelim.

Farmason / Farmasonluk

Batı dillerinde "özgür mason" (hürmason) ve "Özgür Masonluk" (Hürmasonluk) anlamına gelen terimlerin bir dönemde Türkçeye dönüştürülmüşü.

Aslında bu terimler Türkçedeki salt "mason" sözcüğü ve "Masonluk" terimi ile eş anlamlıdır. Ancak halk ağzında farmason sözcüğü, mecazî olarak ve birçok kimse tarafından asıl anlamı bilinmeden "dinsiz ve Allahsız, kötü kişi" anlamında kullanılmıştır.

Franmason ve Franmasonluk

Fransızcada "özgür mason" ve "Özgür Masonluk" anlamına gelen franc-maçon ve Franc-maçonnerie terimlerinin dönüştürülerek Türkçeleştirilmişi.

F. M. A. A.

Franc-**m**açons **A**nciens et **A**cceptés (Fra.); "Eski Özgür ve Kabul Edilmiş Masonlar".

Daha önce değindiğimiz A. F. A. A. M. tarzındaki kısaltmanın Fransızcası.

F∴ S∴ C∴

Fides **S**pes **C**aritas (Lat.): "İnanç, Umut, Yardım".

Esk. İtikat-Ümid-İane; *Fra.* Foi-Espérance-Charité
İng. Faith-Hope-Charity; *Alm.* Glaube-Hoffnung-Nächstenliebe

Masonluğun bazı ileri ve yüksek derecelerinde, birbirlerine bağlı olarak benimsenmiş üç temel ilke.

Bu üç ilke, bu şekilde bir üçleme halinde Hıristiyanlıkta geçer. Masonluğa da bu kaynaktan alınmıştır. Bu üç ilkenin sonuncusu olan yardım, varlıklı olanın yoksul olana yardımı *(sadaka)* anlamındadır.

FF∴

Frères (Fra.): "Erkek kardeşler".

G

G Harfi

Latin alfabesinin yedinci harfi.

Bu harf, Masonluğun en önemli ve en değerli simgelerinden biridir.

Bu harf genellikle diğer simge ve simgesel düzenlemelerin tam ortasında yer alır. Diğer simgelerle bir "bileşik simge" oluşturur. En sık uygulamalar arasında "gönye ile pergel", "beş kollu yıldız" ve "güneş" sayılabilir. Hangi anlamda (hangisözcüğün başharfi olarak) kullanıldığı Masonluk anlayışına göre değişebilmektedir.

G∴ A∴

Great **A**rchitect**, G**rand **A**rchitect (İng.), **G**rand **A**rchitecte (Fra.), **G**ross **A**rchitekt (Alm.): "Ulu Mimar".

G. A. O. T. U.

Great (**G**rand) **A**rchitect **o**f **t**he **U**niverse (İng.): "Evrenin Ulu Mimarı"

G∴ C∴ / G∴ Com∴

Grand **Com**mandeur (Fra.); **G**rand **Com**mander (İng.): "Büyük Komandör" (Gran Komandör / Hâkim Büyük Âmir)

G∴ Kom∴

Gross **Kom**mandeur (Alm.)

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nde bir yüksek konseyin (süpremkonsey / yüksek şûra) en yetkili yöneticisi.

G∴ L∴ / G. L.

Grande **L**oge (Fra.); **G**rand **L**odge (İng.); **G**ross**l**oge (Alm.): "Büyük Loca"

Birbiri ardınca birkaç Fransız obediyansının kısaltmalarına değinelim:

G. L. D. F.

Grande **L**oge **d**e **F**rance (Fra.): "Fransa Büyük Locası"

G. L. F. F.

Grande **L**oge **F**éminine de **F**rance (Fra.): "Fransa Kadın Büyük Locası"

G. L. N. F.

Grande **L**oge **N**ationale **F**rançaise (Fra.): "Fransız Ulusal Büyük Locası"

G. L. T. S. O.

Grande **L**oge **T**raditionelle et **S**ymbolique **O**péra (Fra.): "Fransa Geleneksel ve Simgesel Opera Büyük Locası"

G∴ M∴ / G. M.

Grand **M**aître (Fra.); **G**rand **M**aster(İng.); **G**ross**m**eister (Alm.): "Büyük Üstat".

G∴ O∴ / G. O.

Grand **O**rient (Fra. ve İng.); **G**ross**o**rient (Alm.): "Büyük Doğu".

G. O. D.

Gomer-**O**z-**D**abar

İbranicede gomer "güzellik", oz "güç", dabar "bilgelik" anlamına gelir. Böylelikle G.O.D., Çağdaş Masonlukta, bir mabetteki "üç sütun"u temsil eder.

G. O. D. F.

Grand **O**rient **d**e **F**rance (Fra.): "Fransa Büyük Doğusu".

Geo∴

Geometri

Esk. Hendese; *Fra.* Géométrie; *İng.* Geometry; *Alm.* Geometrie

Cisimlerin, oluşumların ve tasarımların şekilsel özelliklerini ve bunların arasındaki ilişkileri, ölçme ve karşılaştırma yöntemleriyle inceleyen bilim dalı.

Etimolojik bakımdan, Yunanca "geos" *(yer, dünya)* sözcüğü ile "metron" *(ölçmek)* sözcüğünün birleştirilmesinden oluşmuştur. Dolayısıyla, özgün anlamı bakımından "yer ölçümü" demektir.

GG∴

Görevliler

Gö∴ / Gör∴

Görevli

Bu kısaltma tek başına kullanılmaz. Başında neyin görevlisi olduğunu belirten bir diğer kısaltma bulunur.

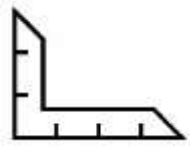
Gön∴

Gönye

Fra. Equerre; *İng.* Square; *Alm.* Winkel

Birer dik açı ile kesişecek hatları çizip oluşturmaya, kesişen hat ve yüzeylerarasındaki açının dik olup olmadığını kontrol etmeye yarayan gereç.

Gönye, bir geometrik gereç olduğu gibi, operatif masonların mesleklerininuygulaması sırasında sık sık kullanmış oldukları âletlerden biridir.

Günümüzdeki Masonluğun çok önemli simgelerinden biri olan bu âletin, "doğruluk" ve "dürüstlük" kavramlarının, pergel ile birlikte olduğunda özdek *(madde)* ve bilimsel uygulamanın simgesi olduğu benimsenir.

Gü∴

Güney

H

Ha ∴

Hatip

1. Türkiye'deki bazı masonik uygulamalarda; bir loca ya da atölyenin görevlilerinden olan "sözcü"nün karşılığı.

2. Bir masonik birimde konferans veren ya da önemli bir konuşma yapan kişi.

H. A. / H. A. B. / H. Ab.

Hiram **A**bif

Eş. Hiram Abiff, Hiram Abiv

Masonlukta benimsenmiş olduğu üzere, **Süleyman Mabedi**'nin başmimarı.

Tevrat'ta Hiram Abif'ten yalnızca bir "tunç dökme ve diğer madenîişleriyapma*ustası"* olarak söz edilir. Mason ritüellerindeki alegorik nitelikli töresel öykü uyarınca, ustalara özgü işaret ve sözcükleri öğrenmek isteyen kalfa derecesindeki üç mason Hiram Abif'e pusu kurmuş, isteklerini elde edemeyince onu öldürmüşlerdir.

H∴ B∴ A∴

Hâkim **B**üyük **Â**mir

Türkiye Yüksek Şûrası'nın başkanı: Büyük Komandör.

H∴ B∴ U∴ M∴

Hâkim **B**üyük **U**mumî **M**üfettiş

Türkiye Yüksek Şûrası'nda 33. derecedeki bir mason.

H∴ K∴ E∴ MM∴

Hür ve **K**abul **E**dilmiş **M**asonlar

H. K. E. M. B. L.

Hür ve **K**abul **E**dilmiş **M**asonlar **B**üyük **L**ocası

Türkiye'deki ulusal mason obediyanslarından biri.

Bu obediyans, 1981 yılı öncesinde **Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonları Büyük Locası** adını taşırdı. Dernekler Kanunu'nun getirdiği kısıtlamalar nedeniyle, derneğin adındaki *"Türkiye"* başlığının kaldırılması gerekti. Sonra bu büyük locanın adına da yansıtıldı. Adının uzunluğu nedeniyle **"Türkiye Büyük Locası"** olarak da anılmıştır. Türkiye'deki ulusal nitelikli Masonluğun tarihçesi, bu büyük locanın da geçmişini oluşturduğundan, masonik belgelerdeki ilk kuruluş tarihi **1909** olarak benimsenmiştir.

H∴ M∴

Hür **M**ason

H. R. D. M.

1. Here**d**om

2. Haro**d**im

Birbirlerine benzer gibi olsalar da bu iki sözcük çok farklı.

Heredom

Eş. Herodem, Herodom

Rozkrua (Rose-croix) derecelerinde, oturumun yapıldığı mabet ya da bu mabedin temsil ettiği yer.

Bu sözcük Yunancadaki "hieros" *(kutsal)* ve "domos" *(ev)* sözcüklerinin birleşiminden türetilmiştir. Bundan ötürü "mabet" ya da "loca" sözcükleriyle hemen hemen aynı anlama gelir.

Harodim

Eş. Heroden

İbranice: "Yöneticiler"

Süleyman Mabedi'nin yapımı sırasında, usta derecesindeki masonlar ile prens unvanının taşıyan kimselerin topluluğu.

H∴ T∴ E∴ V∴ E∴ A∴ R∴ S∴

Hiram **T**yrien **E**nfant de la **V**euve **E**nvoya **A**u **R**oi **S**alomon (Fra.):"Kral Süleyman'a gönderilmiş olan Dul Kadın'ın Çocuğu Surlu Hiram"

H. T. W. S. S. T. K. S.

Hiram of **T**yre, **W**idow's **S**on **S**ent **T**o **K**ing **S**olomon (İng.): "Kral Süleyman'a gönderilmiş olan Dul Kadın'ın Çocuğu Surlu Hiram"

H. T. S. T. K. S.

Heave **T**his **S**tone **T**o **K**ing **S**olomon (İng.): "Bu taşı Kral Süleyman'a iletin."

H∴ Z∴ J∴

Hiram - **Z**izon – **J**ahovah *(Yehova)*

Burada Hiram sonrasındaki sözcüklere bakalım.

Zizon

Süleyman Mabedi'nde, **"en kutsal yer"** olarak nitelenen bölmenin adı ya da niteliği.

Yehova

Eş. Jehovah, Ieovah, Yahve, Jvah, Ivah, Jahweh, Iahveh, Jova

Musevîlikte ve "Eski Ahit"i de benimseyen Hıristiyan mezheplerinde, Tanrı'nın adı.

İsrailliler için Yehova, -geleneksel olarak- "Tek Tanrı"nın kutsal adıdır. Ancak, Yahudilerin dinsel inanışlarına göre, bu adın tam ve doğru olarak nasıl okunduğu, nasıl söylendiği bilinmemektedir.

Ha∴ Şa∴

Hâkim **Şa**pitr

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Egemen Şapitr

Eş. Hâkim Şapitr; *Fra.* Souverain Chapitre
İng. Sovereign Chapter; *Alm.* Souveränes Kapitel;

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin 15.-18. derecelerinde çalışan, aynı anda ritin 4.-14. derecelerindeki çalışmaları da yöneten atölye.

Has∴ E∴

Hasenat **E**mini

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Yardım Görevlisi / Yardım Üstadı

Esk. Hayır İşleri Emini; *Eş.* Hasenat Emini
Fra. Aumônier, Hospitalier; *İng.* Almoner; *Alm.* Gabenpfleger

Bir masonik birimde, yardımlaşma ve iyilik işlerini yürüten görevli.

Bu görevli, her toplantının sonunda, Dul Kesesi ya da Yardımlaşma Kesesi olarak anılan keseyi dolaştırır. Bu kesede arta kalan paranın ilgili masonik birimin başkanının yönergeleri doğrultusunda kullanılmasını sağlar.

Haz∴ E∴

Hazine **E**mini

ya da

Haz∴ Üs∴

Hazine **Üs**tadı

Fra. Trésorier; *İng.* Treasurer; *Alm.* Schatzmeister

Herhangi bir masonik birimin tüm parasal işlerini yürüten görevlisi.

Hazine üstadı, bir loca ya da atölyede, üyelerin ödenti ve bağışlarını toplar, bunları loca ya da atölyenin bağlı olduğu masonik örgütün ilgili organına aktarır. Görevlisi olduğu locaya da atölye başkanının yönergesiyle gerekli harcamaları yapar ve kayıtlarını tutar.

I - İ

I. A. A. T.

Ignis - **A**er - **A**qua – **T**erra (Lat.): "Ateş, Hava, Su, Toprak"

Bunlar için şu başlığa bakmak gerek:

Dört Öğe

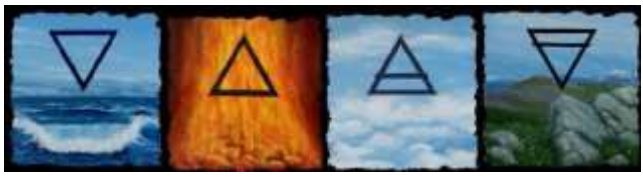
Esk. Anasır-ı Erbaa; *Fra.* Quatre Eléments; *İng.* Four Elements; *Alm.* Vier Elemente

Eskiden, tüm özdeksel evreni oluşturduğu varsayılmış olan **ateş, hava, su ve toprak**.

Bilimin gelişmeye başladığı eski çağlarda, özdeğin *(maddenin)* her türü ve şeklinin, bu dört temel öğenin bazılarının ya da tümünün, çeşitli oranlarda karışım, birleşim ve karşılıklı etkileşimleri sonucunda ortaya çıktığı varsayılmıştı. Herhangi bir nesneyi oluşturan öğelerden biri azalır, çoğalır ya da bu öğelerin arasındaki etkileşim biçimi değişirse, nesnenin özellikler ve görünümünün de değişime uğrayacağı sanılmıştı.

Bu dört öğenin sadece cansız özdeği *(maddeyi)* değil, canlıların birtakım niteliklerini de oluşturduğu kabul edilmişti. İnsanların çeşitli huylarını, zekâ ve anlayış derecelerini, iyilik ya da kötülüğe eğilimli oluşlarını, bünyelerinde taşıdıkları bu dört öğenin bedenlerindeki oransal dağılımının belirlediği benimsenmişti.

Dolayısıyla bu dört öğe, yalnızca fiziksel evreni ve özdeğin değişimleriyle devinimlerini açıklamak için kullanılmakla kalmamış, çağlar boyunca filozofik düşünü ve değerlendirmelerin kaynağı olmuştur.

Eski ezoterik kurumlarda dört öğeye özel bir duyarlılıkla önem verilirdi. Her biri, simgesel anlamlar taşımak üzere de kullanılırdı. **Eski Misterler'**in hemen tümünde, bir adayın inisiyasyonu, dört öğe üzerine kurulu sınavlarla gerçekleştirilirdi. Nitekim çağımızda bir adayın **Masonluğa Kabul Töreni'**nde de benzer sınavların simgesel karşılıkları uygulanır.

I. A. O.

Isis-**A**pophis-**O**siris

Bu üçleme Osiris Misterleri ile ilgilidir.

Bu misterlerin temel konusu Osiris Efsanesi'ne dayanır. Bu efsane, diğer birçok eski misterde olduğu gibi, kötü olanın öldürdüğü iyinin yeniden yaşama kavuşmasını işler. Burada Tanrıça İsis'in aradığı Osiris iyi ve güzel olanın, kardeşi Typhon ise kötü ve çirkin olanın temsilcisidir.

Apophis, "Typhon"un bir diğer adıdır.

I. H. S.

Iesus **H**ominum **S**alvator (Lat.); "İnsanların kurtarıcısı İsa".

Bu kısaltma özellikle Cizvitler tarafından kullanılmıştır.

I. H. S. V.

In **H**oc **S**igno **V**inces (Lat.): "Bu işaretle kazanacaksın".

Bu özdeyiş, eski şövalyelik tarikatlarından alınmadır. Ancak şövalyeler de bunu Hıristiyanlığın asıl kurucusu sayılan ünlü Roma İmparatoru Büyük Konstantin'den almıştır. Masonluktaki şövalyelik dereceleri arasında, ritüellerinin kapsamı Hıristiyan ilkelerinin paralelinde olan bazılarında kullanılır.

I. N. R. I.

Eş. J. N. R. J.

Masonluğun bazı ileri ve yüksek derecelerinde kullanılan bir kısaltma.

Bu kısaltmanın açılımlarına ilişkin en sık görülen anlamlandırmalar şöyledir:

- **I**esus **N**azarenus **R**ex **J**udaeorum (Yahudilerin Kralı Nazaren İsa)
- **I**esus **N**azarenis **R**esurrexis **I**ncassum (Nazaren İsa boş yere diriltildi.)
- **I**gne **N**itrum **R**oris **I**nvenitur (Kükürt ve cıva ateşle tuzlaşır.)
- **I**gne **N**atura **R**enovatur **I**ntegra (Doğa ateşle yenileşerek yetkinleşir.)
- **I**gnem **N**atura **R**egenerando **I**ntegrat (Doğanın ateşi yetkinleşerek yeniden doğuşu sağlar.)
- **I**aminim - **N**or - **R**uah – **I**ebshah (Su - Ateş - Hava - Toprak)
- **I**ustitia **N**obis **R**egula **I**mmutabilis (Adalet bizim için değişmez yasadır.)
- **I**nter **N**os **R**egnet **I**ndulgenatio (Aramızda sevecenlik egemendir.)
- **I**ustum **N**ecore **R**eges **I**mpios (İmansız kralları öldürmek adalete uygundur.)
- **I**ndefesso **N**isu **R**epellamus **I**gnoretiam (Bilgisizliğe karşı yorulmak bilmez bir çabayla çalışalım.)
- **I**neffable **N**omen **R**erum **I**nitium (Nitelendirilemez ad gizemlerin başı.)
- **I**ntra **N**omen **R**egnum **I**eovah (Güç, Yehova'nın adında saklı.)

I. V. I. O. L.

Inveni **V**erbum **I**n **O**re **L**eonis (Lat.): "Gizli sözcük aslanın ağzındadır."

Bazı yerde bu özdeyiş **In Ore Leonis Verbum Inveni** şeklinde söylendiğinden, kısaltması da **"I. O. L. V. I."** şeklindedir. Ayrıca bazı açıklamalarda, yukandaki "verbum" sözcüğünün yerini **Veritatem** *(gerçek)* terimi alır.

Burada değinilen gizli sözcük, kimine göre "Tanrı'nın okunamayanadı", kimine göre ise "doğanın sonsuz gerçeği"dir. I.V.I.O.L. tarzındaki kısaltmanın açılımı, bunlara ulaşabilecek olan kimsenin üstün ve seçkin olması gerektiğini vurgular.

İş.∴

İşaret(i)

İşaret

Fra. Signe; *İng.* Sign; *Alm*. Zeichen

Bir masonun, bir başka masona kendisini tanıtmak, bir mason topluluğunu ya da o topluluğu temsil eden görevlileri selamlamak amacıyla uyguladığı, ayrıca herhangi bir masonik birimin oturumunda ritüel gereğince ya da geleneksel olarak gerektiği zaman yaptığı bedensel hareket.

Masonlukta her derecenin kendine özgü bir ya da birkaç işareti vardır. Bu işaretler, ilgili derecenin ritüelik kapsamıyla bağlantılıdır.

J

J Harfi

İbranî alfabesindeki Jod *(Yod)* harfinin Latin alfabesindeki karşılığı.

Masonlukta geçen birçok sözcük, bazı dillerde J harfiyle başlayarak yazılır ama okunuşunda, Türkçe fonetik bakımından Y harfinin verdiği sesle dile getirilir.

J.∴

1. **J**od *(Yod)*
2. **J**akin *(Yakin)*
3. **J**oshua *(Yeşu)*
4. **J**udah *(Yahuda*
5. **J**onathan *(Yonatan)*

Bu sözcüklerin açılımlarına göz atalım.

Jod

İbrani alfabesinin 10. harfi ve İbranicede “erkek” ya da “etkin”.

Jakin

Eş. Yakin, Jachin

İbranîce: “Kurulu”, “sağlam” ya da “üretici”

Bir mason mabedinde kapının yanında yer alan İkiz Sütunlar’dan birinin adı.

Yonatan

Eş. Jonathan

İsraillilerin ilk kralı Saul’un oğlu ve Kral Davut’a bağlılığı ile ünlü kişi.

Yeşu

Eş. Joshue, Yeshua

Tevrat'ın birçok yerinde, önemli kişilerin adı.

Yahuda

Eş. Judah

İsraillilerin 12 kavminden biri.

Bu kavim, diğerleri arasında önemli ve öncelikli bir yer tutar. Bunun nedeni Hz.Davut ile başlayarak İsraillilerin "kral ailesi" olmasıdır.

J∴ B∴ M∴

1. Jacques **B**ourguignon **M**olay

2. Jakin - **B**oaz – **M**oabon

Bunlardan ilki Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'nın son büyük üstadının adıdır: Burgundiyalı Jacques de Molay Bunun için, Burgundiya bir yana, J.D.M.şeklindebir kısaltma da verilir. Jakin ve Boaz sözcüklerinin anlamlarını daha önce vermiştik. Moabon sözcüğünü ise M harfinde göreceğiz.

J. H. S.

Jehovah *(Yehova)* **- H**iram – **S**toklin

Yeni karşılaşılan sözcük:

Stolkin

Eş. Satolkin, Jethro

Süleyman Mabedi'nin yapımına ilişkin öykünün bir bölümünde adı geçen önemli kişilerden biri.

Bu öyküye göre Stolkin, mabedin başmimarı Hiram Abif'in öldürülmesinden sonra, onun görevlerini üstlenmiş olan Adoniram'ın yerine, işlerin yürüyüşünü denetlemekle görevlendirilmiş kişidir.

J. H. V. H.

Tanrı'nın dile getirilemeyecek olan asıl adının dört sessiz harfini içerdiği kabul edildiğinden, "okunamayan ve okunamaz" olarak nitelenen sözcük.

Eski ezoterik kurumların birçoğunda yaygın olarak uygulanmış bu yöntem **"tetragram"** *(dört harfli sözcük)* olarak anılır. Bu, **"Jahovah"** (Yehova) sözcüğünün karşılığıdır. İbranîcedeki karşılığı **"Yod, He, Vav, He"** harfleriyle, -sağdan sola doğru- yazılır:

Yehova, Musevîlikte olduğu gibi Hıristiyanlığın Eski Ahit'i de bir "kutsal kitap" olarak kabul eden mezheplerinde, "Tanrı'nın adı" diye benimsenir. Yazılabilir, ama doğru okunuşunun nasıl olduğu belirsizdir.

Bazı ritüellerde bu kısaltma, I.H.V.H., I.A.I.N., I.E.V.E. ya da J.L.J.H. şeklinde geçer.

K

K.∴

Kardeş

Sözlükte tek başına "kardeş" sözcüğü de yok ama "kardeşlik" terimi var.

Kardeşlik

Esk. Uhuvvet; *Fra.* Fraternité; *İng.* Fraternity, Brotherhood; *Alm.* Brüderlichkeit

Masonluktaki kardeşlik anlayışı, bazı mason kuruluşlarına göre dinsel kökenli bir gerekçeden kaynaklanır. Bazılarına göre ise, dinden ve dinsel inançlardan bağımsız bir "insanlık ideali"nden doğar.

Kardeşliği dinsel nitelikli bir kaynağa bağlayanlar, bunun, *«Tanrı'nın tüminsanların babası olduğu»* gerçeğinden kaynaklandığını belirtir. Böyle bir düşüncenin ancak bir "dogma" olabileceğini savunan mason kuruluşları ise, kardeşliğin, insanın sevgi ve buyrultu gücünü kullanarak, akıl yoluyla oluşturulabileceği bir yüce erdem olduğunu benimser. Kaynak ve neden farklı olsa da, amaç ve sonuç aynıdır: Kardeşlik, "mason ruhu"nu, Masonluğun evrensel niteliğini ve amacını özetler.

Masonluktaki kardeşlik anlayışı, ülkede birleşmeyi, hoşgörüyü, özveriyi, dayanışmayı, gönüllülüğü, gerçek bir güven duygusunu gerektirir. Bireylerin sevgiyi, bağlılığı, çıkar kaygıları ve bencillikten uzaklaşmayı, içtenliği, alçak bu ve benzer erdemlerinden oluşan kardeşlik anlayışı ile buna uygun tutum ve davranışlar, kişinin bu bireysel erdemlerdeki herhangi bir noksanını gidermesine de yarar.

K. D. H. / K. D. S. / K.∴ D.∴ S.∴

Kado**s**h / **K**ado**s**h

Kadoş

İbranîce: "Kutsal" ya da "kutsanmış"

Masonlukta, ilgili olduğu derecenin ritüelik içeriğinin, bundan öncekilere oranla yüceliğini ve ayrıcalıklı olduğunu vurgulamak üzere kullanılır. Nitekim çoğu ritlerde kadoş derecesi, filozofik nitelikli öğretimin son aşamasıdır.

K. M. B. L.

Kadın **M**ason **B**üyük **L**ocası

Türkiye'deki kadın masonlar obediyansı.

Türkiye'de kadınlara "mason" sıfatının verilmesine 1991 yılında başlandı. Daha önce yıllar boyunca yoğun masonik eğitim görmüş olan kadın masonların hızla kalfa derecesine geçip üstat derecesine yükselmesi sağlandı. Aynı yıl, kadın masonlar, kendi aralarında kurdukları ilk dört locanın birleşimiyle bağımsız bir büyük loca oluşturdu.

K. S.

King **S**olomon (İng.); **K**önig **S**olomon (Alm.): "Kral Süleyman"

Süleyman

Fra. Salomon; *İng*. Solomon; *Alm*. Solomon

Kudüs'te sonradan kendi adıyla anılmış olan ünlü mabedi yaptırmış olan kral.

Süleyman yalnızca bir kral olarak kalmamış, bir "peygamber" olarak nitelenmiş, özellikle Hıristiyanlık ve Müslümanlıkta da üstün düzeyde saygı görmüştür. Ülkesinde kurmuş olduğu sosyal düzen ve oluşturduğu adalet ile ünlüdür. Masonluktaki önemi ise, yaptırmış olduğu kabul edilen ve kendi adıyla anılan ünlü mabetten ötürüdür.

K.∴ U.∴ M.∴

Kâinatın **U**lu **M**imarı

K.∴ U.∴ M.∴ Y.∴ Ş.∴

Kâinatın **U**lu **M**imarı'nın **Y**üce **Ş**anına / **Ş**erefine

K.∴ U.∴ S.∴ Y.∴ Ş.∴

Kâinatın **U**lu **S**aniîinin **Y**üksek **Ş**anına / **Ş**erefine.

Bunların hepsi "Evrenin Ulu Mimarı" kavramıyla bağlantılı eski kullanımların örnekleridir.

K.∴ Zin.∴

Kardeşlik Zinciri

Sözlükteki başlık:

Birlik Zinciri

Esk. İttihat Zinciri; *Fra*. Chaine d'Union, Chaine fraternelle
İng. Chain of Union, Mystic Chain; *Alm*. Bruderkette

Masonlar arasındaki karşılıklı ve toplu güven, sevgi, tolerans ve dayanışma; ayrıca bu olguyu vurgulayan simgesel uygulama.

Bu simgesel zincirin uygulaması, mason localarının bazı toplantılarında, ritüelik olarak bazı masonlarca, zaman zaman da locanın tüm üyelerinin hatta hazır bulunan tüm masonların katılımıyla gerçekleştirilir.

Ka∴ / Kal∴

Kalfa.

Esk. Refik; *Fra*. Compagnon; *İng.* Fellow ; *Alm*. Geselle

Birçok ekolün, meslek ve sanat kuruluşunun ikinci aşaması; Masonluğun da ikinci derecesi.

Masonlukta, çırak derecesinde tüzüklerin belirlediği süreyi dolduran, bu derecenin bilgilerini edinmiş olduğunu da gösteren düzenli bir masona, uygulanan ritüelik törenle "kalfa" niteliği verilir. Ritüelik kapsamı bakımından Masonluktakikalfa derecesi, bireysel eğitim ve gelişime yönelik en önemli derecelerden biridir.

Kay∴

Kaymakam

Fra. Adjoint, Lieutenant; *İng*. Deputy; *Alm*. Abgeordneter

Bazı mason kuruluşlarında, başkanın ya da en yetkili görevlinin yardımcısı.

Bu bağlamda en çok "büyük üstat kaymakamı" söz konusudur.

Kes∴

Kese(si)

Keseler

Fra. Sacs, Troncs, Bourses; *İng*. Bags; *Alm*. Beutel

Bir mason biriminin her toplantısının sonunda dolaştırılan torbalar.

Mason birimlerinin toplantılarında aynı anda ya da birbiri ardınca dolaştırılan iki tür kese vardır. Bunlardan biri **"Öneri Kesesi" (Teklif Kesesi),** diğeri **"Dul Kesesi" (Hasenat** ya da **Yardımlaşma Kesesi)** olarak anılır.

KK∴

Kardeşler

Klm∴

Kalem

Ko∴

Koruyucu

Esk. Muhafız; *Fra*. Couvreur; *İng*. Guard; *Alm*. Wache

Mabette yapılan oturumun güven içinde yürütülmesini sağlayan görevli.

Çoğu mason birimlerinde bu görev, biri içeride ve diğeri dışarıda olmak üzere, ikiayrı görevli paylaşır.

İç Koruyucu

Esk. Dahilî Muhafız; *Fra.* Couvreur intérieur;
İng. Inner Guard, Pursuivant; *Alm.* Innerewache

Bir mason locası ya da atölyesinde, oturumun güven içinde sürdürülmesini sağlayan görevlilerden biri.

Dış Koruyucu

Esk. Haricî Muhafız; *Eş.* Gözcü; *Fra.* Tuileur;
İng. Tyler, Outer Guard; *Alm.* Ziegeldecker

Bir masonik birimin mabette yaptığı bir toplantı sırasında, mabet kapısının dışında yer alarak, toplantının güven içinde yürümesini sağlayan görevli.

Kon.∴

1. Konsey
2. Konsistuvar

Konsey

Eş. Şûra; *Fra.* Conseil; *İng.* Council; *Alm.* Rat

Masonluktaki ileri ve yüksek derece kuruluşlarının birçoğunun yönetici otoritelerinin genel niteliği.

Konsistuvar

Fra. Consistoire; *İng.* Consistory; *Alm.* Konsistorium
Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin 32. derecesinde çalışan atölye.

Ku.∴

Kuzey

Kut.∴ Ki .∴

Kutsal **Ki**tap

Kut.∴ Ki.∴ E.∴

Kutsal **Ki**tap(lar) **E**mini

Fra. Porte Bible; *İng.* Bible Bearer; *Alm.* Bibelträger

Bazı mason kuruluşlarının localarındaki görevlilerden biri.

Böyle bir görevli, yalnızca, benimsedikleri masonik sistem ve uyguladıkları ritüeller uyarınca, mabetteki oturum sırasında "Kutsal Kitaplar"ın açık olarak bulundurulmasını fakat mabette herhangi bir çalışma yapılmazken bunların korunmasını gerekli gören mason obediyanslarında vardır.

L

L.∴

Loca

L. D. P. ya da L. O. P.

Liberté **d**e **P**enser ya da **L**iberté **d**e **P**asser (Fra.) ve **L**iberty **o**f **P**assing (İng.): "Düşünme Özgürlüğü" ya da "Geçiş Özgürlüğü".

Kimi ritüelist ve masonik yorumcular, bu kısaltmanın karşılığını İbranîcede **L**akak **D**eror **P**asah *(Düşünce Özgürlüğü Geçidi ya da Düşünce Özgürlüğü'ne Geçiş)* şeklinde verir..

Ritüelik bakımdan ve yorumsuz olarak bu kısaltma, İsraillilerin M.Ö. 6. yüzyıl ortalarında Babil'de geçirmiş olduğu "tutsaklık dönemi"nden sonra özgürlüklerine kavuşarak ana yurtlarına dönmek üzere yola çıktıklarında, Gabara Köprüsü'nden Fırat nehrini geçişlerini niteler.

L. G. T.

Localar **G**enel **T**üzüğü

L. U. F.

Ligue **U**niversélle de **F**ranc-maçons (Fr.): "Evrensel Masonlar Birliği".

Bu örgüt, 1905 yılında Avrupa'daki çeşitli obediyansların ileri gelenlerince, "Universala Framasona Ligo" adı altında kurulmuştu. Bu nedenle adı **U. F. L.** olarak da kısaltılır. 1980'li yıllara kadar etkinliklerini sürdürmüş olan bu örgüt, daha önce görmüş olduğu ilgiyi yitirmiş, varlığı sürse bile masonik çevrelerde adı pek duyulmaz olmuştu.

Bu örgüte katılan masonlar, üyesi oldukları obediyansları değil, bireysel olarak kendilerini temsil ederdi. Birliğin amacı, dünya yüzündeki masonları obediyanslar arasındaki çekişme ve uyuşmazlıklarından bağımsız olarak birbirlerine yaklaştırmak, kaynaşmalarını sağlamak, yaygın bir dayanışma oluşturmaktı.

L. U. F. olağan olarak her yıl Avrupa'nın değişik bir ülkesinde ve değişik bir kentinde bir genel kongre düzenlerdi. Bu genel kongreye, birliğin üyesi olan her mason katılabilirdi. Bu kongrelerde, çeşitli bilim, sanat, felsefe ve sosyoloji konularından seçilmiş konferanslar verilerek, bunların üzerinde tartışma açılırdı. Böylece, birlik üyesi olan masonların, karşılıklı bilgi ve kültür alış verişi için bir araya gelmeleriyle yakınlaşmalarının sağlanmasına çalışılırdı.

Örgütün etkinlikleri bundan pek öteye gidemedi. 1980'li yıllarda çalışmalarını sürdürmekte oluşuna karşın, 1990'lı yıllarda bir süre için adı artık duyulmaz oldu. 2000'li yıllarda ise usul usul yeniden ortaya çıktı. Ancak bu kez yöntem değiştirmiş, her ülkede ayrı ayrı örgütlenmeyi, bu ulusal örgüt ya da derneklerin katıldığı bir tür konfederasyon niteliği edinmeyi öngörmüştü. Günümüzdeki durumu belirsiz. (2006)

L∴ V∴ X∴

Lux.

Bu düzenleme sanki baş harfleri "L", "V" ve "X" olan üç sözcüklü bir deyişin kısaltması gibi yazılır. Bu, Masonlukta yer yer görülen bir uygulamadır. Gerekçeside Latincede birçok yerde U harfi ile V harfinin özdeş nitelikte kullanılır olmasıdır.

Lev∴

Levha

Fra. Planche; *İng.* Circular; *Alm.* Zirkular

Simgesel anlamda olmak üzere, yazı, mektup, ileti, genelge, bildirge, dilekçe, duyuru gibi yazılı kâğıtlar.

Masonlukta genellikle her türlü yazışma ve yazılı iletişim için kullanılan belgelere levha denir.

Her levha, hangi işlem ya da uygulama şekliyle bağlantılıysa onun amacıyla ya da göndericisinin genel niteliği belirtilerek adlandırılır.

LL∴

Localar

Lo∴

Loca

Esk. Mahfil, Mahfel; *Fra.* Loge; *İng.* Lodge; *Alm.* Loge, Bauhutt

1. Sözlük anlamı bakımından, "dünya" ya da "evren".

Bu anlamdaki loca sözcüğü, Latince "locus loga" teriminden alınmadır. İtalyancadaki "loggia" sözcüğünden gelme olduğu sanılmışsa da bu yanlıştır.

Bu sözlük anlamı, Masonlukta simgesel bir şekilde değerlendirilir. Sık sık bir mason locasının evrensel olduğundan söz edilir. Aslında bir locanın kendisi değil, Masonluğun ve mason topluluklarının amaçları evrenseldir.

Sözlük anlamı bakımından locanın dünyayı ya da evreni nitelemekte oluşu da Masonluğun evrensel amacıyla bağdaşmaktadır. Ritüellerde de yer yer bir locanın dünyanın her yerinde olduğu belirtilir. Bu belirtme de Masonluğun amacının evrensel bir nitelik taşıdığının simgesel dille vurgulanışıdır.

2. Simgesel derecelerde çalışan mason birimlerinin toplantılarını yaptıkları yer.

Bu anlama gelmek üzere Türkçedeki "mahfil" ya da "mahfel" sözcüğü uygun bir karşılıktır. Çünkü bu "buluşma yeri" ya da "toplanma yeri" anlamına gelir. Bu bakımdan, loca ve mahfil sözcükleri, "mabet" sözcüğüyle eş anlamlı olmak üzere de kullanılır. Oysa loca ya da mahfil, mabetten biraz daha geniş kapsamlı bir yeri betimler. Bu daha geniş kapsamlı betimleme nedeniyle, en az bir mason mabedinin bulunduğu bir lokal, zaman zaman "loca" -eskiden "mahfil"- olarak da anılır.

Herhangi iki masondan biri diğerine *«Locada buluşuruz.»* ya da buna benzer birsöz ettiğinde, bu deyişte çalışmaların yapıldığı mabette değil, mabede girmeden öncebir araya gelinen "lokal" nitelenmektedir. Buna karşılık, «Locada konuşulan şeyler locada kalır.» şeklinde bir söz söylendiğinde, bu kez "loca" ile "mabet" sözcükleri özdeşleştirilmiş olmaktadır.

3. En küçük masonik birim ve bağımsız mason topluluğu.

Kendi kendini yönetme yetkisi, yani özerk olan en küçük mason topluluğuna "loca" denmesi, Operatif Masonluk döneminde 14. yüzyıl ortalarına kadar uzanır. 15. yüzyıldan başlayarak Avrupa'da, bir mason ustasının yönetiminde kalfalar ve çıraklardan oluşan her özgür mason topluluğu, ayrı bir loca olarak çalışmıştır.

Masonlukta "loca" sözcüğü, öncelikle simgesel derecelerde çalışan bir mason topluluğunu niteler. Masonluğun ileri ve yüksek derecelerinde çalışan birimlerinde yer yer ve zaman zaman "loca" olarak anılmalarına karşılık, bu birimlerin "atölye", "şapitr", "konsey", "kolej" gibi terimlerle anılması daha olağan ve yaygındır.

O

O∴

Orient (Fra. ve İng.); **O**sten (Alm.): "Doğu"

O∴ A∴ C∴

Ordo **a**b **C**hao (Lat.): "Karmaşadan çıkan düzen"

Ordo ab Chao

Latince: *"Karmaşadan düzene"*.

Bu terim, dinsel bakımdan, Tanrı'nın evreni bir karmaşadan *(kaostan)* bir uyum ve düzen içinde yaratışını özetlemek için kullanılır. Masonlukta ise aynı terim, iki ayrı konuyu yansıtır:

a) 18. yüzyılın ikinci yarısında Masonlukta sayısı yüzleri bulan çeşitli ritler oluşturulmuştur. Bunlardan her biri Masonluğu kendine göre yorumlamış ve gene kendine göre bir çalışma sistemi oluşturmuştur. Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin 1786 yılında yürürlüğe girmiş olduğu söylenen özgün anayasası, genelde Ekosizm olarak anılan çalışma sistemindeki karmaşayı gidermeyi ve belirli bir düzen oluşturmayı amaçlamıştır. Bu nedenle anayasanın başına "Ordo Ab Chao" özdeyişi yerleştirilmiştir.

b) Spekülatif Masonluk, çalışmalarında, her şeyden önce bireysel gelişimi amaçlar. Bu da bireyin kendi kafasını toplamasını, karmaşık düşünülerini ve kararsızlıklarını gidermesini, dogmalardan ve boş inançlardan kurtulmasını, bilimsel bilgiler üzerinde yoğunlaşarak düşünülerine bir çeki düzen vermesini gerektirir.

O. E. S.

Order of the **E**astern **S**tar (İng.): "Doğu Yıldızı Örgütü"

Doğu Yıldızı Örgütü

İng. Order of the Eastern Star; *Fra.* Ordre de l'Etoile d'Orient; *Alm.* Ostensternorden

Çok yaygın bir paramasonik (Masonluğa benzer) örgüt.

Bu örgütün kökeni, 18. yüzyılın ikinci yarısında kadınların da Masonluğa benzer çalışmalar yapmalarını sağlamak üzere Fransa'da kurulmuş olan "Adopsiyon Locaları"dır.

Spekülatif Masonluk Amerika Birleşik Devletleri'nde oldukça yaygınlaştıktan sonra, Fransa'daki bu locaların modeli, çok daha gelişmiş bir sistem çerçevesinde yürütülmüş, bambaşka bir masonri tipi şekline dönüştürülmüş, bunun sonucunda çeşitli paramasonik kuruluşlar oluşmuştur.

O. S. M. T. H.

Ordo **S**upremus **M**ilitaris **T**empli **H**ierosolmitani (Lat.): "Kudüs Tapınağının Yüksek Askeri Tarikatı".

Açılımı böyle olmakla birlikte bu kısaltma aslında doğrudan paramasonik nitelikli bir çağdaş tarikatın adı olarak geçer.

Günümüzde Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere bazı ülkelerde, Ortaçağdaki Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'nın devamı olduğunu ileri süren birkaç paramasonik nitelikli örgüt vardır; bu da onlardan biridir.

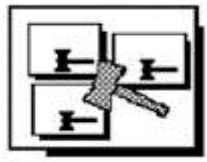
Ob∴ / Obed∴

Obediyans

Fra. Obédience; *İng*. Obedience; *Alm*. Obödienz

Mason localarının bir araya gelmesiyle oluşan, kendine bağlanan localar üzerinde bir yönetici egemenlik oluşturan bağımsız federatif kuruluş.

Bu sözcük Latinceden alınmadır. Eskiden Latince "obedientia", bir uyruğun efendisine olan gönüllü bağlılığını dile getirirdi. Aynı terim, bir din adamının, kendinden daha üstün ve yetkili olan bir dinsel öndere karşı olan görevlerini de nitelerdi. Batı dillerindeki güncel kullanımı bakımından ise, obediyans, "bağlılık" ya da "boyun eğme" anlamına gelir.

Masonlukta obediyans, bir masonik örgütün önce kendi oluşumunu, sonra bu oluşumdan doğan bağımsız tüzel kişiliği, ardından bu tüzel kişiliğin yönetici egemenliğini, en sonunda böyle bir ortak yönetici egemenliği benimseyen masonik birimlerin (locaların) ona bağlanışını belirtir.

Oc∴

Occident (Fra.): "Batı".

Ol∴ Lo∴

Olgunlaşma **Lo**cası

Olgunlaşma Locası

Eş. Yetkinleşme Atölyesi

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin 4.-14. derecelerinde çalışma yapan atölye.

Or∴ Böl∴ / Hüc∴

Orta **Böl**me / **Hüc**re

Esk. Hücre-i Vasatî; *Fra*. Chambre du Milieu;
İng. Middle Chamber; *Alm*. Mittlere Kammer

1. Masonluğun simgesel derecelerinden üstat derecesinde çalışma yapılırken, mabedin simgesel niteliği.

2. Süleyman Mabedi'nin bölümlerinden biri.

Or∴ Sü∴

Orta **Sü**tun

Mason Sözlüğü'de bu başlık yok ama bir diğer yerdeki açıklamada, Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'nda mabedin ortasındaki üç sütunun böyle anıldığı görülüyor.

Ö

Ö∴ K∴ E∴ MM∴

Özgür ve **K**abul **E**dilmiş **M**asonlar

Daha çok kullanılan terim "Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar" tarzındadır.

Ö. M. B. L.

Özgür **M**asonlar **B**üyük **L**ocası

Türkiye'de "Liberal Masonluk" anlayışını benimseyerekçalışan ulusal mason obediyansı.

Türk Masonluğu'nda oluşan bir ayrışmanın sonucunda 1966 yılında, Türkiye Büyük Mason Mahfili adı altında kurulmuştu. Dernekler Kanunu'nun getirdiği kısıtlamalar nedeniyle, adındaki *"Türkiye"* başlığının kaldırılması gerekti. 1992 yılında adı Özgür Masonlar Büyük Locası olarak değiştirildi.

Ön∴

Önceki

Ön∴ B∴ Ü∴ / Ön∴ Bü∴ Üs∴

Önceki **B**üyük **Ü**stat

Ön∴ S∴ Ü∴

Önceki **S**aygıdeğer **Ü**stat

Ön∴ Üs∴ Muh∴

Önceki **Üs**tad-ı **Muh**terem

Önceki Büyük Üstat

Esk. Evvelki Üstad-ı Âzam; *Fra.* Grand Maître Précédent
İng. Previous Grand Master; *Alm.* Vorläufiger Grossmeister

Bir obediyansta daha önce en az bir dönem boyunca büyük üstatlıkgöreviniyürütmüş olan mason.

Önceki Saygıdeğer Üstat / Üstad-ı Muhterem

Esk. Evvelki Üstad-ı Muhterem; *Fra.* Vénérable Maître Précédent
İng. Immediate (Worshipful) Master; *Alm.* Vorläufiger Stuhlmeister

Bir locada bir dönem önceki saygıdeğer üstat / üstad-ımuhterem olarak görev yapmış olan masonun, yalnızca o loca için geçerli olan unvanı.

Önl∴

Önlük

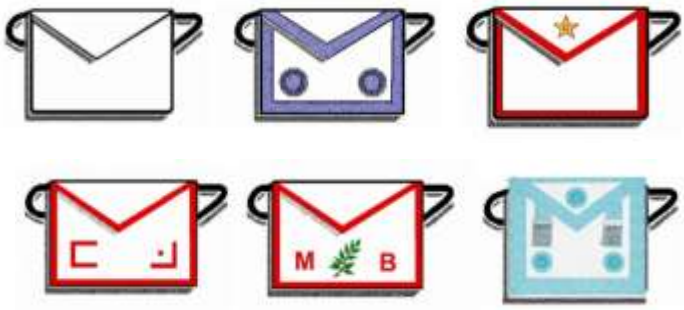
Fra. Tablier; *İng*. Apron; *Alm*. Schurz

Masonik kuşanımın bele bağlanarak kullanılan zorunlu ve en önemli öğesi.

Masonluğun çoğu rit ve sistemlerinde, hangi derecede olursa olsun, her mason, çalışmanın yapılacağı bir mabede girmeden önce önlük kuşanmak zorundadır.Ancak bazı ileri ve yüksek derecelerde, önlüğün yerini başka kuşanım öğeleri alır. Ender olarak bazı yüksek derecelerde önlük kullanılmadığı da görülebilir.

Önlük, en çok tutulan yorum ve değerlendirmeye göre, "beden gücü ile yapılan çalışma"nın "zihinsel çalışma"ya eş değer olduğunu simgeler; ayrıca onu kuşanan kişinin seçkin ve onurlu bir kimse olduğunu belirtir.

Bazı önlük örnekleri:

P

P.

1. **P**romesse (Fra.); **P**romise **(**İng.): "Söz veriş"

2. **P**rotection (Fra, İng.): "Koruma"

P.∴ B.∴

Pek **B**ilge

Esk. Pek Hakîm; *Fra.* Très Sage; *İng.* Most Wise; *Alm.* Sehr Weise

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nde, genellikle ritin 18. derecesinde çalışan bir **Rozkrua Şapitri**'nin başkanının görev niteliği.

P. D. E. P.

Pro **D**eo **e**t **P**atria (Lat.): "Tanrı ve ülke için"

P.∴ G.∴

Pek **G**üçlü

P.∴ G.∴ Ü.∴ / Üs.∴

Pek **G**üçlü **Ü**stat

Eş. Pek Muktedir Üstad; *Fra.* Très Puissant Grand Maître;

İng. Most Potent Master; *Alm.* Sehr mächtiger Meister

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin bazı uygulamalarında, 4-14. derecelerde çalışan bir yetkinleşme atölyesinin (olgunlaşma locasının) derecelerinden bazılarında, atölye başkanının görev unvanı.

Bu görev unvanı, kimi zaman kısaltılarak **"Pek Güçlü"** seklinde de kullanılır. Bazı uygulamalarda ise **"Üç Kez Güçlü Üstat"** unvanı kullanılmaktadır.

P. G. M.

Past **G**rand **M**aster **(**İng.): "Önceki Büyük Üstat"

P. M.

Past **M**aster (İng.): "Önceki Üstat"

P. Mün.

Pek **Mün**ewer

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Pek Aydın

Esk. Pek Münevver; *Fra.* Très Eclairé;
İng. Most Intellect; Most Enlightened; *Alm.* Sehr Verstand

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin 31. derecesine gelmiş olan bir masonun temel masonik niteliği; 16. derecede nazırların niteliği.

P. S. / P∴ S∴

Pek **S**ayın ya da **P**ek **S**aygıdeğer

P∴ S∴ A∴

Paix-**S**agesse-**A**mour (Fra.): "Barış-Bilgelik-Sevgi"

Per∴

Pergel

Eş. Kumpas; *Fra.* Compas; *İng.* Compasses; *Alm.* Zirkel

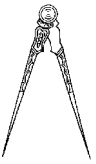
Geometride **"**nokta**"**yı **"**çember**"** *(daire)* ile bağdaştıran, hemen hemen tümgeometrik şekillerin ölçülerine tam uygun olarak oluşturulmalarını sağlayan âlet.

Değişik amaçlar için kullanılan, bu nedenle birbirlerinden farklı özellikleri olan iki pergelden sözedilebilir:

Çizim yapmak ve çizilecek başka şekillere ölçü vermek için kullanılan pergel.

Bir cisim ya da şekil üzerinden ölçü alarak başka bir yere üzerine taşımak için kullanılan pergel.

Prof∴

Profan

Fra. Profane; *İng.* Profane; *Alm.* Profan

Herhangi bir ezoterik örgüt ya da kuruluşun herhangi belirli bir derecesi bakımından, o dereceye henüz alınmamış kişi.

Bu sözcük Latincedeki "pro fanum" teriminden alınmadır. Özgün sözlük anlamı bakımından "mabedin dışındaki" ya da "mabetten önce" demektir. Bu da, "mabede girmemiş olan kişi" ya da "kutsallığın dışında kalmış olan kişi" anlamındadır. Ezoterik kurum ve örgütler bakımından **"haricî"** sözcüğüyle özdeşleşir.

R

R.∴

Regulus (Lat.): "Kral"

R. A. / R.∴ A.∴

Royal **A**rş

Esk. Arş Ruveyal, Ruveyal Arş; *Fra.* Royal Arche
İng. Royal Arch; *Alm.* Königliches Gew ölbe

Kudüs yakınlarında, yerin dokuzkat altında yapılmış olduğu varsayılmış bir bölme.

Burada karşılığı "arş" olarak verilen sözcüğün Batı dillerindeki karşılığı, kullanıldığı yere göre ya "kemer" ya da "kubbe" anlamına gelir. Dolayısıyla Royal Arş teriminin karşılığı da, Türkçede **"Krallık Kemeri"** ya da **"Kralî Kubbe"** olarak görülebilir.

Aslında burada vurgulanan konunun "krallık" ile hiçbir ilgisi yoktur. Bir sıfat olarak "royal", Türkçesi "şahane" olarak verilebilecek bir simgesel ya da mecazî anlamda kullanılır. Royal Arş olarak sözü edilen varsayımsal yer bir "bölme" olduğundan, bu terimin Türkçedeki tam karşılığı da **"Şahane Kubbe"** şeklinde verilebilir.

R. A. M.

Royal **A**rch **M**ason (İng.): "Royal Arş Masonu"

İngiliz Masonluğu Sistemi'nde, Royal Arş derecesini almış olan mason.

R.∴ B.∴

Rab **B**anaim

Eş. Rav Binian, Rabacim, Rabbonim

İbranice: "Mimarların efendisi" ya da "Yapıcıların başı"

Masonik yazında bu terimin "efendim" ya da "üstadım" anlamında kullanılmış olduğu da görülür. Ritüelik bakımdan "Büyük Mimar Üstat" ile özdeştir.

R. C. / R.∴ C.∴

Rose-**c**roix (Fr., İng.) ve **R**osae **C**rucis (Lat.): "Rozkrua" (Gül-Haç)

Rozkrua

Lat. Rosae-Crucis; *Fra.* Rose-Croix;
İng. Rose-Croix, Rosy Cross; *Alm.* Rosenkreuzer

Sözlük anlamı bakımından *"gül haç"* ya da *"güllü haç"* demek olup, çapraz yerinde bir kırmızı gül bulunan simge ve bu simgeyle bağlantılı ritüelleri uygulayan, genelde **ezoterik**, özelde **masonik** dereceler ya da sistemler.

Masonluğun çeşitli ritlerindeki birçok derece Rozkrua adını taşır. Öylesine ki, bir Rozkrua derecesini içermeyen masonritinin pek ender olduğu söylenebilir. Öte yandan, bu adı taşıyan **paramasonik** nitelikli kuruluşlar da vardır.

R. E. A. A.

Rite **E**cossais **A**ncien et **A**ccepté (Fra.): "Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti".

R. E. F. O. R. M.

Ring **E**uropäischer **F**reimaurer - **O**rganisation für die **R**eform des **M**aurertums (Alm.); **R**ing of **E**uropean **F**reemasons - **O**rganization for the **R**eform of **M**asonry (İng.); **R**éformateurs de l'**E**urope **F**ranc-maçonnique-**O**rganisation **R**éformatrice **M**açonnique (Fra.): "Avrupa Masonları Halkası - Masonluğun Yenileştirilmesi Organizasyonu".

Görüldüğü üzere, bu, uluslararası bir mason örgütünün adının kısaltmasıdır. Aslında bu örgütün adının başında bir de **"Forum"** sözcüğü vardır.

Bu örgüt, 1996 yılı sonlarında Almanya'da kurulmuştu. Amacı, Avrupa ülkelerindeki mason kardeşliğini, hiçbir obediyansın tutumuna bağlı olmaksızın geliştirmeye çalışmaktı. Her mason, bu örgüte doğrudan başvurarak üye olabilmekteydi. Bu bakımdan, daha önce Avrupa'da etkinlikleri görülmüş olan ve **L.U.F.** olarak bilinen bir diğer uluslararası mason örgütünün benzeriydi. Çalışmaları ancak 2004-2005 yıllarına kadar sürebildi.

R.∴ L.∴

Respectable **L**oge (Fra.); **R**espectable **L**odge (İng.): "Sayın / Muhterem Loca"

R.∴ S.∴

Roi **S**alomon (Fra.): "Kral Süleyman"

R. W. M.

Reverend **W**orshipful **M**aster (İng.): "Saygın Saygıdeğer Üstat / Üstad-ı Muhterem".

Rab Banaim / Bonaim

Eş. Rav Binian, Rabacim, Rabbonim

İbranice: "Mimarların efendisi" ya da "Yapıcıların başı"

Masonik yazında bu terimin "efendim" ya da "üstadım" anlamında kullanılmış olduğu da görülür. Ritüelik bakımdan "Büyük Mimar Üstat" ile özdeştir.

S

S∴

1. Sayın; **S**aygıdeğer

2. Soleil (Fra.); **S**un (İng.) **S**onne (Alm.): "Güneş"

3. Salut (Lat.): "Selam"

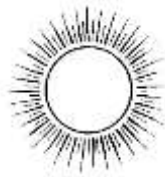
4. Surveillant (Fra.): "Nazır"

5. Sud (Fra.); **S**outh (İng.); **S**üd (Alm.): "Güney"

6. Süleyman

Bunlardan ikisini almamız gerekiyor.

Güneş

Dünyanın bağlı olduğu gezegenler sisteminin merkezi olan yıldız.

Güneş, tüm uygarlık tarihi boyunca insanlar için hem çok önemli ve değerli bir öğe hem de aynı önem ve değerde bir simge olagelmiştir.

Eski çağlarda insanlar, doğanın birçok öğesini kutsallaştırarak bunlara tanrısal *(ilahî)* nitelikler verirken, bunların başında güneşe bir öncelik hatta üstünlük tanımıştır. Bu ilkel ve hatalı inançların ardında, doğanın gizemlerini bilimsel yöntemlerle çözerek, bunları akıl yolu ile değerlendirmek, böylece gerçekleri bulmaya çalışmak da vardır.

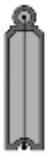
Nazır

Herhangi bir masonik birimin başkanının yardımcılarından her biri.

Masonluğun simgesel derecelerinde çalışan localarda iki nazır vardır. Bunlardan öncelikli olanı birinci nazır, sonra geleni ise ikinci nazır olarak anılır.

Simgesel derecelerde çalışan bir locada birinci nazır, kalfa ve üstat derecesindeki masonların çalışmalarını düzenler; mabetteki oturum sırasında "güney"de yer alan masonları yönetir. Kalfaların, üstatlığa yükselmek üzere yetişmelerinin sağlanması, kalfa derecesinde yapılan oturumlarda ritüelik nitelikli bilgileri içeren konuşmalar yapılması, birinci nazırın asal görevlerindendir.

İkinci nazır ise çırak derecesindeki masonların çalışmalarını düzenler; oturumlarda "kuzey"de yer alan masonları yönetir. Çırakların kalfalığa geçmek üzere hazırlanmalarına yardımcı olmak, çırak derecesinde yapılan oturumlarda gerek ritüelik nitelikli gerekse temel masonik bilgiler üzerinde açıklayıcı ve aydınlatıcı konuşmalar yapmak, ikinci nazırın görevlerinden bazılarıdır.

S∴ A∴ K∴

Sani-i**Â**zam-ı **K**âinat: "Evrenin Ulu Yaratanı"

Türk Masonluğu'nda bu terim, Cumhuriyet öncesinde yanılgılı olarak seçilmiş ve kullanılmıştı. Sonradan bunun yerine "Kâinatın Ulu Mimarı" terimi benimsendi.

S∴ A∴ K∴ Y∴ Ş∴

Sani-i**Â**zam-ı **K**âinat'ın **Y**üce **Ş**anına / **Ş**erefine

S∴ C∴

Suprême **C**onseil (Fra.); **S**upreme **C**ouncil (İng.): "Yüksek Konsey" (Süprem Konsey / Yüksek Şûra)

Yüksek Konsey

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin her bir ülke ya da bölgedeki egemen yönetici otoriter organı.

Bu ritin anayasası uyarınca, herhangi bir ülkede bir yüksek konsey kurulabilmesi için, ritin 33. ve sonuncu derecesindekien az 9 mason bir araya gelmiş olmalıdır. Yeni kurulmuş olan bir yüksek konseyin çalışmalarına başlayabilmesi ve kurulmuş olduğu bölgede Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin egemen otoritesi olarak kabul edilebilmesi için de, kendinden önce kurulmuş ve etkinliğini sürdüren en az bir yüksek konsey tarafından tanınması yani bir patent alması gereklidir.

S∴ C∴ J∴

Sam - **C**ham (Ham) – **J**aphet (Yafet)

Sam

Eş. Sem, Shem

Hz. Nuh'un en büyük oğlu.

Ham

Eş. Cham, Kham

Hz. Nuh'un oğullarından biri.

Yafet

Eş: Japhet, Iaphet, Yephet

Hz. Nuh'un üçüncü oğlu.

S. F.

Sign of **F**idelity (İng.): "Bağlılık işareti"

S∴ F∴ H∴

Sagesse - **F**idelité - **H**onneur (Fra.): "Bilgelik - Bağlılık - Onur"

Bu terimlerin ilk ikisinin tanımlarına şöyle bir bakalım. (Diğerini görmüştük.)

Bilgelik

Esk. Hikmet; *Fra.* Sagesse; *İng.* Wisdom; *Alm.* Weisheit

Bilgi ve erdemin birleşiminden oluşan olgunluk.

Bilgelik, insanın öz varlığını bilmesinden doğan bir içsel aydınlıktır. Şiddetli istek ve tutkulara gem vurmak suretiyle, ruhsal bütünlüğe kavuşabilmektir. Özverive tolerans ile egemenlik ve gelişme buyrultusunu bir araya getirebilmektir.

Bilgelikte bilim ile erdem, bilgi ile töre, nesnel gerçek ile sevgi kaynaşma içindedir. Bir kişi eğer bilgeyse, bilgi ve duygularını yoğurarak düşünülerine yükselip, bunları akıl ile bağdaştırarak insanlığa yöneltebiliyor demektir. Bilimsel ve akılcı düşüncenin erdemlerle beslenip bilgelik aşamasına getirilişi, yetkinleşmeye başlamaktır.

Bağlılık

Esk. Sadakat; *Fra.* Fidélité; *İng.* Fidelity; *Alm.* Treue

Sevgi, görev duygusu, bilinç, özveri, içtenlik ve onurun birleşiminden oluşan bir erdem.

Bağlılık, bir masonun gerek masonik gerekse özel ve toplumsal yaşamında tutarlı oluşunun ölçüsüdür. Vurdumduymazlığın ve aldırışsızlığın karşıtı, sevgi ve saygının göstergesidir. Bireyin sorumluluk duygusu ve bilincini geliştirerek, toplumu içinde yararlı bir kişi olmasını sağlar.

S∴ G∴ I∴ G∴

Souverain **G**rand **I**nspecteur **G**énéral (Fra.); **S**overeign **G**rand **I**nspector **G**eneral (İng.): "Egemen Büyük Genel Denetçi / Hâkim Büyük Umumî Müfettiş"

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin bazı uygulamalarında, ritin sonuncu derecesi olan yüksek konsey (süprem konsey / yüksek şûra) üyesi.

S. I. M. P. A.

Société **I**nternationale **M**açonnique des **P**uissances **A**dogmatiques (Fra.):"Dogmatik Olmayan Masonik Güçlerin Uluslararası Derneği".

Bu örgüt, C. L. I. P. S. A. S. kısa adıyla anılan uluslararası örgütte bir parçalanma oluştuğu zaman İsviçre'de kurulmuştu. Ancak başarılı bir çalışma ve süreklilik gösteremeyerek kısa süre içinde dağıldı.

S∴ K∴

Süprem **K**onsey

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin bir ülkedeki egemen yönetici otoritesi olan 33. derecedeki masonlar kurulunun, Türkçede kullanımı sürdürülen bir adı.

Bu terimi Türkiye Süprem Konseyi ile Kadın Süprem Konseyi kullanıyor.

S. M. O. T. J.

Sovereign **M**ilitary **O**rder of the**T**emple of **J**erusalem (İng.): "Kudüs Tapınağının Egemen Askerî Tarikatı"

Günümüzde Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere birçok ülkede, Ortaçağ'daki Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'nın çağdaş nitelikli devamı olduğunu ileri süren birkaç paramasonik nitelikli örgüt vardır. Bu örgüt de bunlardan biridir.

S.∴ S.∴

Sanctum **S**anctorum (Lat.); **S**aint des **S**aints (Fra.): "Kutsalların Kutsalı"

Kutsalların Kutsalı

İng. Holy of the Holies; *Alm.* Heiliger den Heiligen

Süleyman Mabedi'nin ana tapınak binasının içinde yer aldığı varsayılmış bir özel bölme.

S.∴ S.∴ S.∴

1. «**S**alutem-**S**alutem-**S**alutem!» (Lat.): "Üç Kez Selam!"
2. «**S**alve!-**S**alve!-**S**alve!» (Lat.): "Üç Kez Ateş!"
3. **S**tellato **S**edet **S**olio (Lat.): "Tahtın üzerindeki yıldız"
4. **S**cience-**S**agesse-**S**ainteté (Fra.): "Bilim-Bilgelik-Kutsallık"

Bunların arasında en ilgi çekici olanı «Ateş!» olsa gerektir. Bu konuya Masonluktaki sofraları inceleyeceğimiz bir diğer gezintide değineceğiz.

S. W. / S.∴ W.∴

Senior **W**arden(İng.): "Birinci Nazır".

S.∴ Ü.∴

Saygıdeğer **Ü**stat

Sa.∴

Sayın; **Sa**ygıdeğer

Sa.∴ Du.∴

Saygı **Du**ruşu

Sa.∴ Lo.∴

Sayın **Lo**ca

Sa.∴ Üs.∴

Saygıdeğer **Üs**tat ya da **Sa**yın **Üs**tat

Sanr.∴

Sancaktar

Fra. Couvreur d'Etendard; *İng.* Flag / Standard Bearer; *Alm.* Flaggenträger

Bazı mason kuruluşlarının birimlerinde, ulusun sancağını taşıyan ve korunmasını sağlayan görevli.

Ş

Ş ∴

1. Şövalye

2. Şansölye

Şövalyeyi sonraya bırakabiliriz.

Şansölye

Fra. Chancelier; *İng*. Chancellor; *Alm*. Kanzler

1. Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin bazı yüksek derecelerinde "sekreter".

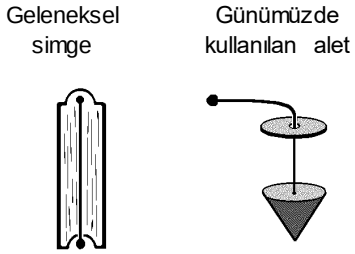
2. Bazı obediyanslarda, sadece dış işleri yürütmekle görevli olan büyük sekreter.

Şa ∴

Şakul

Eş. Çekül; *Fra*. Fil à Plomb, Perpendiculaire
İng. Plumb, Plumb Rule; *Alm*. Senkblei

Yer çekimi doğrultusundaki düşey hatların belirlenmesi amacıyla yapıcıların kullandığı basit alet.

Masonlukta şakul, gerek akıl yürütme gerekse töresel bakımdan doğruluğun ve düzgünlüğün simgesi olarak benimsenir. Düşüncede doğru yolveyöntemkullanmanın önemini, gerçeklerin araştırılması uğraşısında toleranslı olmanın gereğini, sosyal ilişkilerde anlayışlı davranmanın yararını anımsatan bir simge olarak da kabul edilir.

Şöv ∴

Şövalye

Fra. Chevalier; *İng*. Knight; *Alm*. Ritter

Ortaçağda Avrupa toplumlarında seçkin, güçlü, gözüpek, yiğit kişi.

Eski Latincede "şövalye" sözcüğünün karşılığı Equus *(Atlı)* olarak da geçer.Bunun nedeni, bir şövalyenin mutlaka bir atının olması, çoğunluğun yaya *(piyade)*oluşuna

karşılık bir şövalyenin ata binen bir savaşçı niteliği taşıması hatta at üzerinde savaşmasıdır. Nitekim etimolojisi bakımından "şövalye" sözcüğü, Latincedeki "caballarius" *(silahlanmış atlı)* teriminden alınmadır.

T

T. C.

Tubal **C**ain

Eş. Tubal / Toubal-Cain

Tarihte, demir dökmeyi ve işlemeyi ilk kez bulan insan olduğu söylenen kişi.

Tevrat'a göre, Tubal-kain, Hz. Âdem'den sonraki sekizinci kuşak olan **Lamek**'in dört oğlundan biri, **Nuh**'un üvey kardeşidir. Nuh'un diğer kardeşlerinden **Jabel** geometriyi, **Jubal** müzik yapmayı bulmuş, kız kardeşleri dokumacılığı icat etmiştir.

Bu efsanesel öykü uyarınca; **Tufan**'ın yaklaşması üzerine bu dört kardeş, bilgi ve bulguları yitirilmesin diye, bunları biri taş, diğeri ise suda batmayacak şekilde yapılmış içi boş bir madenî sütun üzerine işlemişlerdir. Anlatıldığına göre, yüzyıllar sonda bu sütunlardan birini bulan **Hermes**, tüm kendinden önceki bilgileri öğrenip başkalarına öğretmiştir.

T∴ C∴ F∴

Très **C**her **F**rère (Fra.): "Pek sevgili kardeşim"

T. G. A. O. T. U.

The **G**rand **A**rchitect **o**f **t**he **U**niverse (İng.): "Evrenin Ulu Mimarı"

Bazı zaman bu kısaltmanın başındaki **T.** kullanılmaz.

T. G. G. O. T. U.

The **G**rand **G**eometrician **o**f **t**he **U**niverse(İng.): "Evrenin Ulu Geometricisi"

Bu terim, Evrenin Ulu Mimarı kavramının bir versiyonudur.

T∴ III∴

Trois **III**ustre (Fra.); **T**hrice **III**ustrious (İng.): "Üç Kez Aydın"

T. P. / T∴P∴

Thrice **P**otent (İng.); **T**rois Fois **P**uissant (Fra.): "Üç Kez Güçlü / Üç Kere Muktedir"

T∴ R∴ S∴

Temple de **R**oi **S**alomon (Fra.): "Kral Süleyman'ın Mabedi"

Tef∴ **Hüc**∴

Tefekkür **Hüc**resi

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Düşünme Odası

Eş. Tefekkür Hücresi; *Fra.* Cabinet / Chambre de Réflexion;
İng. Chamber of Reflection; *Alm.* Vorbereitungsraum

Masonluğa alınmasına karar verilmiş olan bir adayın, **kabul töreni**nden önce sokulduğu dar, sessiz ve simgesel olarak karanlık bölme.

Bu oda, Antikçağ ve öncesinin **Eski Misterler** olarak anılan ezoterik kurumlarında, inisiyasyonu yapılacak olan bir adayın sokulduğu karanlık mağara ya da dehlizlerin karşılığıdır. Dekorasyonu, ilgili mason kuruluşunun olanaklarına ve uyguladığı ritüelin gereklerine bağlı olarak düzenlenir. Bununla birlikte, dünyanın hemen her yerinde benimsenmiş ortak özellikleri de vardır.

Duvarlarının ve tavanının siyah olması yeğlenir. Eşya olarak yalnızca basit bir masa ya da konsol ile bir sandalye ya da tabure vardır. Odanın asıl önemli öğeleri, birer küçük örneği bulundurulan ya da duvara asılı bir tablo üzerinde gösterilen simgelerdir.

Burada, genellikle şu simgeler bulunur:

- Bir parça kuru ekmek ile bir testi ya da bir sürahi içinde biraz su;
- Cıva, kükürt ve tuz;
- Kum saati;
- Kurukafa (bazı uygulamalarda bunun yerine bir iskelet ile tırpan)
- Bir horoz resmi ve bununla birlikte üzerinde "V.I.T.R.I.O.L." yazılı bir levha;
- Bazı uygulamalarda bir küçük ayna;
- Bazı uygulamalarda, biri üzerinde *"canlılık"* ya da *"uyanıklık"*, diğeri *"direşme"* ya da *"dayanıklılık"* anlamına gelen iki sözcükten bulunan bir tabela.
- Bazı uygulamalarda bir tabut ya da elinde tırpan tutan bir iskelet.
- Üçgen biçiminde kesilmiş, üzerinde üç soru bulunan bir kâğıt.

Böylece düşünme odasının, mason adayının, Masonluktan önceki yaşamının sona erdiği kabul edilen bir mezarı simgelediği kabul edilir. Nitekim adaydan bu odaya girmeden önceki yaşamını buraya girişiyle birlikte sona erdirmesi, Masonlukta bir **"yeniden doğuş"**a hazırlanması beklenir. Nitekim kimilerine göre Düşünme Odası, birçok din ve inanç sisteminde üzerinde özenle durulan *"ölüm sonrası doğuş"* olgusunu simgelemektedir.

Teh∴ İş∴

Tehlike **İş**areti

Fra. Alarme; *İng*. Alarm; Alm. Alarm

Bir mason mabedinde çalışma yapılırken, kapıya çalışması yapılan derecenin ritüeline göre yanlış bir şekilde vurulması.

Bu terimin Batı dillerindeki karşılığı olan **"alarm"**, Türkçede de yer yer kullanılır.

Bazı uygulamalarda, bu terim kapıya her türlü vuruşu nitelemek üzere geçerlidir. Kapı gelişigüzel bir şekilde vurulacak olursa, bu bir tehlike işareti, bir alarm sayılır. Ancak vuruş derecenin ritüeline uygunsa buna **"düzenli vuruş"**, değilse **"düzensiz vuruş"** denir. Bazı uygulamalarda ise, kapıya her ne şekilde vurulmuş olursa olsun, bu bir "tehlike işareti" olarak nitelenir.

Tek∴ Kes∴

Teklif **Kes**esi

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Öneri Kesesi

Esk. Teklif Kesesi; *Eş*. Dilek Kesesi
Fra. Sac aux propositions; *İng*. Proposition Bag; *Alm*. Vorschlagsbeutel

Bir masonik birimin oturumuna katılmış olan masonların, dilek, öneri ve bireysel duyurularının toplanması için kullanılan kese.

Öneri Kesesi, her oturumun sonunda, ilgili masonik birimin tören üstadı ya da benzer nitelikli görevlisi tarafından dolaştırılır.

Tek∴ Mah∴

Tekemmül **Mah**fili

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Olgunlaşma Locası

Eş. Yetkinleşme Atölyesi

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin 4.-14. derecelerinde çalışma yapan atölye.

Bu terim, **Türkiye Yüksek Şûrası** tarafından kullanılmaktadır.

Tö∴ Üs∴

Esk. Teşrifatçı; *Fra*. Maître des Cérémonies;
İng. Master of Ceremonies; *Alm*. Zeremonienmeister

Herhangi bir masonik birimde, törenlerle ilgili işlemleri düzenleyen ve yürüten, ritüelin biçimsel uygulamalarının çoğunu yerine getiren görevli.

Bazı uygulamalarda **birinci tören üstadı** ve **ikinci tören üstadı** vardır.

U

U. F. L.

Universala **F**ramasona **L**igo

L. U. F. ile aynı.

U. G. L. E.

United **G**rand **L**odge of **E**ngland (İng.): "İngiltere Birleşik Büyük Locası"

İngiltere Birleşik Büyük Locası

Esk. İngiltere Muttehid Mahfil-i Âzamı
Fra. Grande Loge Unie de Angleterre; *Alm.* Vereinigte Grossloge von England

İngiltere'nin ulusal, Anglosakson Masonluğu topluluğunun ana büyük locası.

1751 yılında bölünmüş olan İngiliz Masonluğu'nda, 1813 yılında yeniden birlik sağlanmasıyla kurulmuştur.

Dünya Masonluğu'nun en önemli ve en etkili obediyanslarından biridir. Bu obediyansı Masonluktaki ya da en üstün otoriteyada "ana büyük loca" olarak benimseyerek, belirlediği düzen koşullarını kabullenen obediyanslar, Anglosakson Masonluğu topluluğunu oluşturur.

U. M. B.

Union **M**açonnique de la Péninsula **B**alcanique(Fra.): "Balkan Mason Birliği"
İng. Masonic Union of the Balkan Peninsula

Balkan ülkelerindeki obediyansların katılabildiği bir uluslararası mason örgütü.

Bu örgüt, balkan ülkesindeki obediyanslardan 13'ünün katılımıyla 2014 yılında oluştu. İlk toplantısı Selânik'te, ikincisi İstanbul'da yapıldı.

U. M. M.

Union **M**açonnique **M**editérrannée (Fra.): "Akdeniz Mason Birliği"

Fra. Union Maçonnique Méditerranéenne; *İng.* Mediterranean Masonic Union; *İta.* Unione Masonica del Mediterraneo

Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin obediyanslarını bir araya toplamak amacıyla, 2000 yılında kurulmuş olan bir uluslararası mason örgütü.

Her yıl ayrı bir ülkede yapılan toplantısı, 2007 yılında Antalya'da, 2014'de İstanbul'da düzenlendi. 2023 toplantısı da İstanbul'da yapılacak.

Ü

Ü.∴ / Üs.∴

Üstat

Lat. Magister; *Fra.* Maître; *İng.* Master; *Alm.* Meister

1. Hemen tüm mason ritleri ve sistemlerinde üçüncü derece.

Mason ritleri ve sistemlerinin çoğunda, ilk üç derecenin çalışma şekli ve ritüelik kapsamı aşağı yukarı aynıdır. İlk üç derece "simgesel dereceler" olarak anılır. Böylece üstat derecesi, Simgesel Masonluk olarak da anılan sistemin son derecesi olur.

2. Birçok mason riti ve sisteminde, değişik derecelerdeki bir masonun ya da bir masonik birimin başkanının temel unvanı.

Bu unvan yalın olarak kullanılmaz. Genellikle bir sıfatla nitelenir. Bu amaçla Masonlukta "üstat" unvanının başına eklenen birçok sıfat oluşturulmuştur.

Ü.∴ A.∴

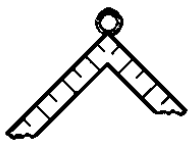
Üstad-ı **Â**zam

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Üstad-ı Muhterem

Eş. Saygıdeğer Üstat; *Fra.* Vénérable Maître;
İng. Worshipful Master; *Alm.* Stuhlmeister

Masonluğun simgesel derecelerinde çalışmakta olan bir locanın başkanı.

Türk Masonluğu'nda Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası ile Kadın Mason Büyük Locası, eski dilde kalmış bir terim oluşuna karşın bu unvanı, Özgür Masonlar Büyük Locası ise aynı anlamda olmak üzere **"Saygıdeğer Üstat"** terimini kullanmaktadır.

Ü.∴ K.∴ G.∴

Üç **K**ez **G**üçlü

Ü.∴ K.∴ M.∴

Üç **K**ere **M**uktedir

Fra. Trois Fois Puissant
İng. Thrice Potent, Thrice Powerful; *Alm.* Dreimal Mächtig

En popüler kullanımı:

Üç Kez Güçlü Üstat / Üç Kere Muktedir Üstat

Fra. Trois Fois Puissant Maître;
İng. Thrice Potent Master; *Alm*. Dreimal mächtiger Meister

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin bazı derecelerinde, atölye başkanının görev unvanı.

Bu unvan, ritin bazı uygulamalarında, bir yetkinleşme atölyesinin (olgunlaşma locasının çalıştığı tüm derecelerde, bazılarında ise kimi derecelerde kullanılır.

Aynı ritin çeşitli uygulamalarında, 19. ve 22. derece çalışmalarında da, areopaj başkanının görev unvanı olarak kullanıldığı da görülür.

Çoğu uygulamalarda yalnızca "üç kez güçlü" denilmesiyle yetinilir.

Ü∴ M∴

Üstad-ı **M**uhterem

Ül∴ Ma∴

Ülkü **Ma**bedi

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

İnsanlık Mabedi

Fra. Temple de l'Humanité; *İng*. Temple of Humanity; *Alm*. Tempel der allen Menschen

Masonluğun evrensel amaç ve ülküsünün tasarımsal simgesi.

Eş anlama gelmek üzere **"Ülkü Mabedi"** terimi de kullanılır.

Masonluğun evrensel boyutta benimsemiş olduğu amaç, dünya yüzündeki tüm insanları ve bu insanların oluşturdukları tüm toplumları ayırımsız olarak içermek üzere bir "insanlık ideali"ne yönelmiştir.

Bu idealin gereği olarak, tüm insanların ve tüm toplumların sonsuz ve koşulsuz bir barış içinde, esenlik ve mutlulukla dolu olarak yaşaması, birbirlerine güvenle ve sevgiyle sarılmaları, hep birlikte evrim doğrultusunda ilerlemeleri öngörülmektedir.

ÜÜ∴

Üstatlar

ÜÜ∴ MM∴

Üstad-ı **M**uhteremler

V

V. / V.∴

Vadi

Fra. Vallée; *İng*. Valley; *Alm*. Tal

Simgesel olarak, bir mason locasının ritüelik çalışmalarını yaptığı mabedin bulunduğu yer.

V. D. S. A.

1. **V**ult **D**ei **S**anctus **A**nimus (Lat.): "Tanrı'nın Kutsal Ruhunun İsteğince"
2. **V**eut **D**ieu **S**aint **A**mour (Fra.):"Tanrı Kutsal Aşk İster."

V. I. T. R. I. O. L.

Bu dövizin ne anlama geldiği üzerinde birçok spekülasyon yapılmıştır. Kimine göre bu bir özdeyişin baş harflerinden oluşan bir kısaltma, kimine göre ise kendi başınabir sözcüktür. Bu kısaltma ya da sözcüğün anlamına ilişkin yapılmış açıklama ve yorumlardan en önde geleni şöyledir:

Latince olarak **"V**isita **I**nteriore **T**errae, **R**ectificando **I**nvenies **O**ccultum **L**apidem": "Yerin içini ziyaret et, orada düzeltilecek (arındırılacak) olan gizemli taşı bulacaksın."

Bu deyiş, Alşimistlerin düşünü ve tasarımlarından alınmadır. Alşimistlere göre buradaki gizemli taş, doğanın gizemi ya da tözü ile özdeştir. Buna erişebilmek için yer kürenin içine inmek ve oradaki ateşe ulaşmak yani âdeta olanaksız gibi görülen çok zor bir işi başarabilmek gereklidir. Gerçeklere ulaşmak isteyen kişi, kendini böyle zorlu deneyim ve girişimlere alıştırmalıdır.

V. L. S. / V.∴ L.∴ S.∴ /V. S. L.

Volume de la **L**oi **S**acrée (Fra.
Volume of the **S**acred **L**aw (İng.): "Kutsal Yasa Kitabı"

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Kutsal Kitap

Esk. Mukaddes Kitap, Kitab-ı Mukaddes; *Fra*. Volume de la Loi Sacrée
İng. Volume of the Sacred Law ; *Alm*. Gesetzbuch

Gelenekçi Masonluk ile **Tutucu Masonluk** anlayışını benimseyen obediyanslarda, mabetteki oturum sırasında Ant Kürsüsü / Yemin Kürsüsü üzerinde bulundurulması zorunlu görülen din kitabı.

Liberal Masonluk anlayışını benimsemiş olan masonik kuruluşlar ise; Masonluğun ve masonların bu şekilde bağlanmalarına karşı çıkar ve gerek tüzüklerinde gerekse ritüellerinde *"kutsal kitap"* kavramına yer vermeyerek, bunun karşılığında **"simgesel kitap"** terimini kullanır. Hatta simgesel kitabın bile bir dinsel çağrışım yaptırdığı görüşüyle, hiçbir kitap kullanmayanlar da vardır.

V.∴ M.∴

Vénérable **M**aître (Fra.): "Saygıdeğer Üstat / Üstad-ı Muhterem"

W

W. / W∴

West (İng.); **W**esten **(**Alm.); "Batı".

W. F. H. / W∴ F∴ H∴

Wisdom - **F**idelity - **H**onour (İng.): "Bilgelik - Bağlılık – Onur"

W. M.

Worshipful **M**aster (İng.): "Saygıdeğer Üstat / Üstad-ı Muhterem"

Y

Y.∴ / Yar.∴

Yardım ya da **Yar**dımcı.

Y. K.

Yönetim **K**urulu

Esk. Daimî Heyet, İdare Encümeni

Bir masonik kuruluş ya da birimin tüm yönetsel işlemlerini yürütmekle görevli olan ve bu görevle bağlantılı yetkileri kullanabilen organ.

Y.∴ Ş.∴

Yüksek **Ş**ûra

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Yüksek Konsey

Eş. Süprem Konsey / Yüksek Şûra; *Fra.* Suprême Conseil; *İng.* Supreme Council; *Alm.* Oberrat, Oberster Rat

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin her bir ülke ya da bölgedeki egemen yönetici otoriter organı.

Bu terim Türkiye Yüksek Şûrası tarafından kullanılır. Türkiye Süprem Konseyi ile Kadın Süprem Konseyi ise doğal olarak **"Süprem Konsey"** terimini kullanmaktadırlar.

Ya.∴ Söz.∴

Yasalar **Söz**cüsü

Mason Sözlüğü'ndeki başlık:

Sözcü

Eş. Hatip, Yasalar Sözcüsü; *Fra.* Orateur; *İng.* Orator; *Alm.* Redner

Herhangi bir masonik birimde, yapılmakta olan çalışmaların Masonluğun yasalarına, genel kural ve geleneklere, ilgili masonik birimin kendine özgü ve bağlı olduğu üst kuruluşun tüzüklerine uygun olarak yürütülmesini gözeten görevli.

Sözcünün olağan görevi, yasalara ve tüzüklere aykırı düşen bir işlem yapılacak olursa, ilgili masonik birim başkanını hemen uyarmaktır. Ancak unvanından da açıkça belli olduğu üzere, pek ender uygulansa da asal işi, görevli olduğu masonik birim ya da kuruluş adına sözcülük yapmaktır. Bu bağlamda en önemli görevi de, bir agap ya da şölende görevli olduğu masonik birim ya da kuruluş adına söylev vermektir.

Özgür Masonlar Büyük Locası ile Kadın Mason Büyük Locası "Yasalar Sözcüsü unvanını, Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası "Hatip" unvanını kullanır.

Yar.∴.**E**.∴.

Yardım **E**mini.

Yar.∴.**Üs**.∴.

Yardım **Üs**tadı.

Esk. Hayır İşleri Emini; *Eş.* Hasenat Emini
Fra. Aumônier, Hospitalier; *İng.* Almoner; *Alm.* Gabenpfleger

Bir masonik birimde, yardımlaşma ve iyilik işlerini yürüten görevli.

Bu da Özgür Masonlar Büyük Locası ile Kadın Mason Büyük Locası'na özgü bir kullanımdır.

Yük.∴.

Yüksek

Esk. Âli; *Fra.* Haut, Suprême; *İng.* High, Supreme; *Alm.* Hoch, Oberste

Masonluktaki bazı derece, unvan, görev, atölye, konsey ve yönetici otoritelerin üstünlüğünü vurgulamak üzere kullanılan önemli bir sıfat.

Yük.∴.**Dis**.∴.**Kur**.∴.

Yüksek **Dis**iplin **Kur**ulu

Yük.∴. **Hay**.∴. **Di**.∴.

Yüksek **Hay**siyet **Di**vanı

Esk. Mahkeme-i Kübra; *Fra.* Tribunal; *İng.* Tribunal; *Alm.* Tribunal

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç (Skoç) Riti'nin 31. derecesinde çalışan atölye.

Türkiye Yüksek Şûrası bu yüksek atölyeyi **Yüksek Haysiyet Divanı**, Türkiye Yüksek Konseyi ise **Yüksek Yargılama Kurulu** olarak anmaktadır.

Z

Z Harfi

Zizon ya da **Z**orobabel

Z∴

Zorobabel / Zerubabel

Bitirirken…

Bu yazının kayrağı olan "Ansiklopedik Mason Sözlüğü" adlı kitabın 2013 tarihli 6. basımında geçen masonik kısaltmaların hepsini kısa açıklamalarıyla birlikte vermiş olduk. Ancak masonik kısaltmaların hepsinin bu kadar olduğu söylenemez. Belki başkaları da vardır.

Ayrıca, bu çalışmada değinilmemiş herhangi bir masonik sözcük ya da terimde aynı yöntem kullanılarak bir kısaltma haline getirilebilir. Önemli olan, yapılan kısaltmanın belirli bir açılımının bulunması ve bunun anlaşılabilmesidir.

Mason Sözlüğü'ndeki gezintiler başka tematik alıntılarla devam edecek.